

Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentoinnin apuväline eikä sillä ole oikeudellista vaikutusta. Unionin toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä. Säädösten todistusvoimaiset versiot on johdanto-osineen julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja ne ovat saatavana EUR-Lexissä. Näihin virallisiin teksteihin pääsee suoraan tästä asiakirjasta siihen upotettujen linkkien kautta.

► **B** EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2009/73/EY,
annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009,
maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY
kumoamisesta
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)
(EUVL L 211, 14.8.2009, s. 94)

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

		virallinen lehti		
		N:o	sivu	päivämäärä
► <u>M1</u>	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1999, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018	L 328	1	21.12.2018
► <u>M2</u>	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/692, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019	L 117	1	3.5.2019



**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI
2009/73/EY,**

annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009,

**maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja
direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

I LUKU

KOHDE, SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tässä direktiivissä vahvistetaan yhteiset säännöt maakaasun siirrolle, jakelulle, toimitukselle ja varastoinnille. Siinä annetaan säännöt, jotka koskevat maakaasualan järjestämistä ja toimintaa, markkinoille pääsyä sekä maakaasun siirrossa, jakelussa, toimituksessa, varastoinnissa ja verkkojen käytössä sovellettavia lupien myöntämisperusteita ja menettelyjä.

2. Tässä direktiivissä annettuja maakaasua, nesteytetty maakaasu mukaan lukien, koskevia sääntöjä sovelletaan syrjimättömällä tavalla myös biokaasuun ja biomassasta peräisin olevaan kaasuun tai muun tyyppisiin kaasuihin edellyttäen, että näitä kaasuja voidaan teknisesti ja turvallisesti syöttää maakaasuverkkoon ja siirtää kyseisessä verkossa.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- 1) ”maakaasualan yrityksellä” luonnollista tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa ainakin yhtä seuraavista toiminnoista: maakaasun, myös nesteytetyn maakaasun, tuotanto, siirto, jakelu, toimitus, osto tai varastointi ja joka on vastuussa näihin toimintoihin liittyvistä kaupallisista, teknisistä ja/tai ylläpitotehtävistä, lukuun ottamatta loppukäyttäjiä,
- 2) ”tuotantovaiheen putkistolla” putkistoa tai putkistoja, joita käytetään ja/tai rakennetaan osana öljyn tai kaasun tuotantohanketta tai joita käytetään maakaasun siirtämiseen yhden tai useamman tällaisen hankkeen tuotantokentältä jalostuslaitokseen tai vastaanottoasemalle tai lopulliselle maihintuontiasemalle,
- 3) ”siirrolla” maakaasun siirtämistä putkistoissa, jotka sisältävät pääasiassa korkeapaineputkia, mutta ei tuotantovaiheen aikaisia putkistoja eikä pääasiassa maakaasun paikalliseen jakeluun käytettäviä korkeapaineputkistojen osia, asiakkaille toimitettavaksi, mutta ei maakaasun toimitusta,

▼ B

- 4) ”siirtoverkonhaltijalla” luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa siirtotoimintaa ja on vastuussa siirtoverkon käytöstä, ylläpidosta ja tarvittaessa kehittämisestä tietyllä alueella, sen mahdollisista yhteyksistä muihin verkkoihin sekä sen varmistamisesta, että verkko pystyy täyttämään kohtuulliset kaasun siirtovaatimukset pitkällä aikavälillä,
- 5) ”jakelulla” maakaasun siirtämistä paikallisten tai alueellisten putkistojen kautta asiakkaille toimitettavaksi, mutta ei maakaasun toimitusta,
- 6) ”jakeluverkonhaltijalla” luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa jakelutoimintaa ja on vastuussa jakeluverkon käytöstä, ylläpidosta ja tarvittaessa kehittämisestä tietyllä alueella, sen mahdollisista yhteyksistä muihin verkkoihin sekä sen varmistamisesta, että verkko pystyy täyttämään kohtuulliset kaasun jakeluvaihtimukset pitkällä aikavälillä,
- 7) ”toimituksella” maakaasun, nesteytetty maakaasu mukaan lukien, myyntiä asiakkaille, mukaan lukien jälleenmyynti,
- 8) ”maakaasun toimittajalla” luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka toimittaa maakaasua,
- 9) ”varastolla” maakaasualan yrityksen omistamaa ja/tai hoitamaa laitosta, jota käytetään maakaasun varastointiin, mukaan lukien nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksissa varastointiin käytettävä osa mutta lukuun ottamatta tuotantotoimintaan käytettävää osaa ja laitteistoja, jotka ovat yksinomaan tehtäviään hoitavien siirtoverkonhaltijoiden käytettävissä,
- 10) ”varastointilaitteiston haltijalla” luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa varastointitoimintaa ja on vastuussa varaston hoidosta,
- 11) ”nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksella” vastaanottoasemaa, jota käytetään maakaasun nesteyttämiseen tai nesteytetyn maakaasun tuontiin, purkamiseen ja kaasuttamiseen; siihen kuuluvat myös lisäpalvelut ja tilapäinen varastointi, joita tarvitaan kaasuttamista varten ja kaasun toimittamiseksi sen jälkeen siirtoverkkoon, mutta siihen eivät kuulu varastointiin käytettävät maakaasun vastaanottoasemien osat,
- 12) ”nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijalla” luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa maakaasun nesteyttämistä tai nesteytetyn maakaasun tuontia, purkamista ja kaasuttamista ja on vastuussa nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen toiminnasta,
- 13) ”verkolla” siirtoverkkoa, jakeluverkkoa, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksia ja/tai varastoja, jotka omistaa ja/tai joiden käytöstä vastaa maakaasualan yritys, mukaan lukien putkilinjarastointi ja sen lisäpalveluja tuottavat laitokset sekä sellaisten omistussuhteessa olevien yritysten laitokset, joita tarvitaan siirrossa, jakelussa ja nesteytetyn maakaasun käsittelyssä,

▼ B

- 14) ”lisäpalveluilla” kaikkia siirtoverkkojen, jakeluverkkojen, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten käyttöön ja toimintaan tarvittavia palveluja ja/tai varastoja, kuormituksen tasapainotus, sekoitus ja inerttikaasujen lisääminen mukaan lukien, ei kuitenkaan laitoksia, jotka ovat yksinomaan tehtäviään hoitavien siirtoverkonhaltijoiden käytettävissä,
- 15) ”putkilinjavarastoinnilla” kaasun painetta korottamalla tapahtuvaa maakaasun varastointia sen siirto- ja jakeluverkoissa, ei kuitenkaan laitteistoja, jotka ovat tehtäviään hoitavien siirtoverkonhaltijoiden käytettävissä,
- 16) ”yhteenliitetyllä verkolla” useita toisiinsa yhdistettyjä verkkoja,

▼ M2

- 17) ”yhdysputkella” siirtoputkea, joka ylittää jäsenvaltioiden välisen rajan tai kulkee sen poikki ja jonka tarkoituksena on yhdistää kyseisten jäsenvaltioiden kansalliset siirtoverkot toisiinsa tai jäsenvaltion ja kolmannen maan välistä siirtoputkea jäsenvaltioiden alueen tai kyseisen jäsenvaltion aluemereren rajaan saakka,

▼ B

- 18) ”erillisellä linjalla” yhteenliitettyä verkkoa täydentävää maakaasuputkea,
- 19) ”integroituneella maakaasualan yrityksellä” vertikaalisesti tai horisontaalisesti integroitunutta yritystä,
- 20) ”vertikaalisesti integroituneella yrityksellä” maakaasualan yritystä tai maakaasualan yritysten ryhmää, jossa samalla henkilöllä tai samoilla henkilöillä on oikeus käyttää, joko suoraan tai välillisesti, määräysvaltaa ja jossa yritys tai yritysten ryhmä harjoittaa ainakin joko maakaasun siirtoa, jakelua, nesteyttämistä tai varastointia ja ainakin joko maakaasun tuotantoa tai toimittamista,
- 21) ”horisontaalisesti integroituneella yrityksellä” yritystä, joka harjoittaa ainakin joko maakaasun tuotantoa, siirtoa, jakelua, toimittamista tai varastointia sekä lisäksi jotakin kaasualaan kuulumatonta toimintaa,
- 22) ”omistussuhteessa olevalla yrityksellä” perustamissopimuksen 44 artiklan 2 kohdan g⁽¹⁾ alakohdan perusteella konsolidoiduista tilinpäätöksistä 13 päivänä kesäkuuta 1983 annetun seitsemännen neuvoston direktiivin 83/349/ETY⁽²⁾ 41 artiklassa tarkoitettua sidosyritystä ja/tai kyseisen direktiivin 33 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua osakkuusyritystä ja/tai samoille osakkeenomistajille kuuluvaa yritystä,
- 23) ”verkon käyttäjällä” luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka toimittaa maakaasua verkkoon tai jolle sitä toimitetaan verkosta,
- 24) ”asiakkaalla” maakaasun tukkuasiakasta ja loppukäyttäjää ja maakaasualan yritystä, joka ostaa maakaasua,

⁽¹⁾ Direktiivin 83/349/ETY nimi on mukautettu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artikloiden uudelleen numeroinnin, jota Amsterdamin sopimuksen 12 artikla edellyttää, ottamiseksi huomioon; alkuperäinen viittaus oli 54 artiklan 3 kohdan g alakohtaan.

⁽²⁾ EYVL L 193, 18.7.1983, s. 1.

▼B

- 25) ”kotitalousasiakkaalla” asiakasta, joka ostaa maakaasua oman kotitaloutensa käyttöön,
- 26) ”muulla kuin kotitalousasiakkaalla” asiakasta, joka ostaa maakaasua muuhun kuin oman kotitaloutensa käyttöön,
- 27) ”loppukäyttäjällä” asiakasta, joka ostaa maakaasua omaan käyttöönsä,
- 28) ”vaatimukset täyttävällä asiakkaalla” asiakasta, joka voi 37 artiklan mukaisesti vapaasti ostaa kaasua valitsemaltaan toimittajalta,
- 29) ”tukkuasiakkaalla” luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka ostaa maakaasua jälleenmyyntiä varten sen verkon sisällä tai ulkopuolella, johon hän/se kuuluu, ei kuitenkaan siirto- tai jakeluverkonhaltijaa,
- 30) ”pitkän aikavälin suunnittelulla” maakaasualan yritysten toimitusten ja siirtokapasiteetin suunnittelua pitkällä aikavälillä maakaasun kysynnän tyydyttämiseksi verkossa, lähteiden monipuolistamiseksi ja toimitusten varmistamiseksi asiakkaille,
- 31) ”uudella markkina-alueella” jäsenvaltiota, jossa sen ensimmäisen pitkäaikaisen maakaasun toimitussopimuksen ensimmäinen kaupallinen toimitus toteutettiin korkeintaan kymmenen vuotta aiemmin,
- 32) ”varmuudella” maakaasun toimitusvarmuutta sekä teknistä turvallisuutta,
- 33) ”uudella infrastruktuurilla” infrastruktuuria, jota ei 4 päivään elokuuta 2003 mennessä ole saatu valmiiksi,
- 34) ”kaasuntoimitussopimuksella” maakaasun toimittamisesta tehtyä sopimusta, lukuun ottamatta kaasujohdannaisia,
- 35) ”kaasujohdannaisella” rahoitusvälineiden markkinoista 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY ⁽¹⁾ liitteessä I olevan C osan 5, 6 tai 7 kohdassa määriteltyä rahoitusvälinettä, jonka kohde-etuus on maakaasu,
- 36) ”määräysvallalla” oikeuksia, sopimuksia tai muita keinoja, jotka joko erikseen tai yhdessä ja ottaen huomioon asiaan liittyvät tosiasialliset tai oikeudelliset olosuhteet antavat mahdollisuuden käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa yrityksessä, erityisesti:
- a) antamalla omistusoikeuden tai käyttöoikeuden yrityksen kaikkiin tai joihinkin varoihin;
- b) oikeuksin tai sopimuksin, joiden perusteella saadaan ratkaiseva vaikutusvalta yrityksen toimielinten kokoonpanossa, äänestyksissä tai päätöksissä.

⁽¹⁾ EUVL L 145, 30.4.2004, s. 1.



II LUKU

YLEISET SÄÄNNÖT ALAN JÄRJESTÄMISEKSI

3 artikla

Julkisen palvelun velvoitteet ja kuluttajansuoja

1. Jäsenvaltioiden on oman institutionaalisen järjestelmänsä mukaisesti ja toissijaisuusperiaate asianmukaisesti huomioon ottaen varmistettava, että maakaasualan yritykset toimivat tämän direktiivin periaatteiden mukaisesti siten, että maakaasualalla saadaan aikaan kilpailulle avoimet, varmat ja ympäristön kannalta kestävät markkinat, sanotun kuitenkin rajoittamatta 2 kohdan soveltamista, eivätkä jäsenvaltiot saa harjoittaa syrjintää näiden yritysten välillä niiden oikeuksien tai velvollisuuksien suhteen.

2. Ottaen täysin huomioon perustamissopimuksen asiaa koskevat määräykset ja erityisesti sen 86 artiklan jäsenvaltiot voivat yleisen taloudellisen edun nimissä asettaa kaasualalla toimiville yrityksille julkisen palvelun velvoitteita, jotka voivat koskea turvallisuutta, mukaan lukien toimitusvarmuus, toimitusten säännöllisyyttä, laatua ja hintaa sekä ympäristönsuojelua, mukaan lukien energiatehokkuus, uusiutuvista lähteistä saatu energia ja ilmastonsojelu. Näiden velvoitteiden on oltava selkeästi määriteltäviä, avoimia, syrjimättömiä ja todennettavia, ja niillä on turvattava se, että yhteisön maakaasualan yritykset ovat tasapuolisesti jäsenvaltioiden maakaasunkuluttajien käytettävissä. Tässä kohdassa tarkoitettua toimitusvarmuuden turvaamiseksi ja energiatehokkuutta edistävän kysynnänhallinnan osalta sekä ympäristötavoitteiden ja uusiutuvista lähteistä saatua energiaa koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi jäsenvaltiot voivat toteuttaa pitkän aikavälin suunnittelua ottaen huomioon, että kolmannet osapuolet saattavat pyrkiä verkkoon.

3. Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet loppukäyttäjien suojelemiseksi ja varmistettava erityisesti, että heikossa asemassa olevia asiakkaita suojellaan asianmukaisilla toimenpiteillä. Tässä yhteydessä kunkin jäsenvaltion on määritettävä heikossa asemassa olevien asiakkaiden käsite, jolla voidaan viitata energiaköyhyyteen ja muun muassa kieltoon kytkä tällaiset asiakkaat pois maakaasuverkosta kriittisinä aikoina. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että heikossa asemassa olevia asiakkaita koskevia oikeuksia ja velvoitteita sovelletaan. Niiden on erityisesti toteutettava asianmukaisia toimenpiteitä sellaisten syrjäseuduilla asuvien loppukäyttäjien suojelemiseksi, jotka on liitetty kaasujärjestelmään. Jäsenvaltiot voivat nimetä toimituksista viime kädessä vastaavan tahon kaasuverkkoon liitettyjä asiakkaita varten. Niiden on varmistettava kuluttajansuojan korkea taso erityisesti sopimusehtojen, yleisen tiedottamisen ja riitojenratkaisumenettelyjen avoimuuden osalta. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vaatimukset täyttävät asiakkaat voivat tosiasiallisesti helposti vaihtaa toimittajaa. Ainakin kotitalousasiakkaiden osalta näihin toimenpiteisiin on kuuluttava liitteessä I esitetyt toimenpiteet.

4. Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaisia toimenpiteitä, kuten kansallisia energian käyttöä koskevia toimintasuunnitelmia ja sosiaaliturvaetuksia heikossa asemassa olevien asiakkaiden tarvitsemien kaasutoimitusten varmistamiseksi tai energiatehokkuuden parantamisen tukemiseksi, jotta voidaan puuttua ilmenevään energiaköyhyyteen myös tarkasteltaessa köyhyyttä laajemmin. Tällaiset toimenpiteet eivät saa estää 37 artiklassa tarkoitettua markkinoiden tehokasta avaamista ja

▼B

markkinoiden toimintaa, ja niistä on tarvittaessa ilmoitettava komissiolle tämän artiklan 11 kohdan mukaisesti. Yleisen sosiaaliturvajärjestelmän puitteissa toteutetuista toimenpiteistä ei tehdä tällaista ilmoitusta.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikilla kaasuverkkoon liitettyillä asiakkaila on oikeus valita kaasuntoimittajansa kiinnostuneiden joukosta riippumatta siitä, missä jäsenvaltiossa tällä on toimilupa, jos toimittaja noudattaa sovellettavia kauppaa ja tasapainottamista koskevia sääntöjä ja toimitusvarmuutta koskevat vaatimukset täytyvät. Jäsenvaltioiden on tältä osin toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että hallinnolliset menettelyt eivät luo estettä niille kaasua toimittaville yrityksille, joilla jo on toimilupa jossakin toisessa jäsenvaltiossa.

6. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että

a) asiakkaan halutessa sopimusehtojen mukaisesti vaihtaa toimittajaa kyseinen verkonhaltija tai kyseiset verkonhaltijat saattavat muutoksen voimaan kolmen viikon kuluessa; ja

b) asiakkaalla on oikeus saada kaikki merkitykselliset kulutustiedot.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ensimmäisen alakohdan a ja b kohdassa tarkoitetut oikeudet turvataan kustannusten, työmäärän ja ajan osalta syrjimättömästi kaikille asiakkaille.

7. Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sellaisten tavoitteiden saavuttamiseksi, jotka liittyvät sosiaaliseen ja taloudelliseen yhteenkuuluvuuteen sekä ympäristönsuojeluun, johon voi sisältyä ilmastonmuutoksen torjuntakeinoja, sekä toimitusvarmuuteen. Toimenpiteisiin voi sisältyä erityisesti riittävien taloudellisten kannustimien tarjoaminen, jossa käytetään tarvittaessa kaikkia olemassa olevia kansallisia ja yhteisön keinoja, tarvittavan verkkoinfrastruktuurin, myös yhteenliittämiskapasiteetin, ylläpitoa ja rakentamista varten.

8. Energiatehokkuuden edistämiseksi jäsenvaltioiden tai, kun jäsenvaltiossa on niin säädetty, sen sääntelyviranomaisen on vahvasti suositeltava, että maakaasualan yritykset optimoivat maakaasun käytön, esimerkiksi tarjoamalla energianhallintapalveluja, kehittämällä innovatiivisia hinnoittelumalleja tai ottamalla tarvittaessa käyttöön älykkäitä mitausjärjestelmiä tai älykkäitä verkkoja.

9. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että otetaan käyttöön keskitettyjä palvelupisteitä, jotta kuluttajille voidaan antaa kaikki tarvittavat tiedot heidän oikeuksistaan, voimassa olevasta lainsäädännöstä ja riita-asioissa käytettävistä riitojenratkaisukeinoista. Nämä palvelupisteet voidaan sijoittaa yleisten kuluttajaneuvontapisteiden yhteyteen.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytettävissä on riippumaton mekanismi, kuten energia-asioiden oikeusasiamies tai kuluttajansuojaelin, jotta voidaan tehokkaasti käsitellä valituksia ja ratkaista riitoja tuomioistuinten ulkopuolella.

▼B

10. Jäsenvaltiot voivat päättää olla soveltamatta 4 artiklan säännöksiä jakelun osalta sikäli kuin niiden soveltaminen oikeudellisesti tai tosiasiallisesti estäisi maakaasualan yrityksiä täyttämästä niille yleisen taloudellisen edun nimissä asetettuja velvoitteita ja sikäli kuin sillä ei vaikuteta kaupan kehitykseen tavalla, jotka olisi ristiriidassa yhteisön etujen kanssa. Yhteisön etuihin kuuluu muun muassa kilpailu vaatimukset täyttävistä asiakkaista tämän direktiivin ja perustamissopimuksen 86 artiklan mukaisesti.

11. Jäsenvaltioiden on tämän direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä ilmoitettava komissiolle kaikki julkisen palvelun veloitteiden täyttämiseksi hyväksytyt toimenpiteet, mukaan lukien kuluttajansuojelu ja ympäristönsuojelu, ja niiden mahdolliset vaikutukset kansalliseen ja kansainväliseen kilpailuun riippumatta siitä, edellyttävätkö tällaiset toimenpiteet poikkeamista tämän direktiivin säännöksistä. Niiden on sen jälkeen ilmoitettava komissiolle kahden vuoden välein kaikista tällaisista toimenpiteistä koskevista muutoksista riippumatta siitä, edellyttävätkö ne poikkeamista tämän direktiivin säännöksistä.

12. Komissio laatii jäsenvaltioita, kansallisia sääntelyviranomaisia, kuluttajajärjestöjä, maakaasualan yrityksiä ja muita asianomaisia sidosryhmiä kuultuaan selkeän, tiiviissä muodossa olevan energiankuluttajan tarkistuslistan, jossa on käytännön tietoa kuluttajille heidän oikeuksistaan. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaasuntoimittajat tai jakeluverkonhaltijat ryhtyvät yhteistyössä sääntelyviranomaisen kanssa tarvittaviin toimiin, jotta kaikki kuluttajat saavat kopion energiankuluttajan tarkistuslistasta, ja varmistavat, että se on julkisesti saatavilla.

*4 artikla***Lupamenettely**

1. Silloin kun maakaasun käsittelylaitosten rakentamiseen tai käyttöön vaaditaan lupa (esimerkiksi toimilupa, lupa, suostumus tai hyväksyntä), jäsenvaltiot tai niiden nimeämät toimivaltaiset viranomaiset myöntävät 2–4 kohdan mukaisesti lupia tällaisten laitosten, putkistojen ja niihin liittyvien laitteiden rakentamiseen ja/tai käyttöön alueellaan. Jäsenvaltiot tai niiden nimeämät toimivaltaiset viranomaiset voivat myöntää lupia samoin perustein myös maakaasun toimittajille ja tukkuasiakkaille.

2. Jos jäsenvaltiossa on käytössä lupajärjestelmä, jäsenvaltion on vahvistettava puolueettomat ja syrjimättömät perusteet, jotka yrityksen on täytettävä hakiessaan lupaa maakaasun käsittelylaitosten rakentamiseen ja/tai käyttöön tai hakiessaan lupaa maakaasun toimittamiseen. Syrjimättömät lupien myöntämisperusteet ja syrjimätön lupamenettely on julkistettava. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että laitosten, putkien ja niihin liittyvien laitteiden lupamenettelyissä otetaan tarvittaessa huomioon hankkeen merkitys maakaasun sisämarkkinoille.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että luvan epäämisen syyt ovat puolueettomia ja syrjimättömiä ja että ne ilmoitetaan hakijalle. Komissiolle on annettava tiedoksi syyt lupien epäämiseen. Jäsenvaltioiden on vahvistettava menettely, jonka mukaisesti hakijat voivat hakea muutosta epäämispäätökseen.

▼B

4. Niiden alueiden kehittämiseksi, joille on vasta äskettäin alettu toimittaa kaasua, ja verkon toiminnan tehostamiseksi yleensä, jäsenvaltiot voivat kieltäytyä myöntämästä uutta lupaa jakeluputkistojen rakentamiseen ja käyttöön tietyllä alueella sen jälkeen, kun tällaisia putkistoja on rakennettu tai aiotaan rakentaa kyseiselle alueelle, ja jos nykyinen tai rakennettavaksi ehdotettu kapasiteetti ei ole täysimääräisesti käytössä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 38 artiklan soveltamista.

▼M1**▼B***6 artikla***Alueellinen solidaarisuus**

1. Jotta turvataan toimitusvarmuus maakaasun sisämarkkinoilla, jäsenvaltioiden on tehtävä yhteistyötä alueellisen ja kahdenvälisen solidaarisuuden edistämiseksi.

2. Yhteistyön on katettava tilanteet, jotka johtavat tai todennäköisesti johtavat lyhyellä aikavälillä johonkin jäsenvaltioon vaikuttavaan vakavaan toimitushäiriöön. Siihen on sisällyttävä:

- a) maakaasun toimitusvarmuuden takaavista toimenpiteistä 26 päivänä huhtikuuta 2004 annetun neuvoston direktiivin 2004/67/EY ⁽¹⁾ 8 artiklassa tarkoitettujen kansallisten hätätilanteita koskevien toimenpiteiden koordinointi;
- b) sähkön ja maakaasun siirtoyhteyksien määrittely ja tarvittaessa kehittäminen tai parantaminen; ja
- c) keskinäisen avunannon edellytykset ja käytännön menettelyt.

3. Tästä yhteistyöstä on tiedotettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille.

4. Komissio voi antaa alueelliseen solidaarisuuteen perustuvaa yhteistyötä koskevia suuntaviivoja. Kyseiset toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 51 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.

*7 artikla***Alueellisen yhteistyön edistäminen**

1. Jäsenvaltioiden ja sääntelyviranomaisten on toimittava keskenään yhteistyössä kansallisten markkinoidensa yhdentämiseksi yhdellä tai useammalla aluetasolla, mikä olisi ensimmäinen askel kohti täydellisesti

⁽¹⁾ EUVL L 127, 29.4.2004, s. 92.

▼B

vapautettujen sisämarkkinoiden luomista. Sääntelyviranomaisten, kun jäsenvaltioissa on niin säädetty, tai jäsenvaltioiden on erityisesti tuettava ja edistettävä siirtoverkonhaltijoiden yhteistyötä aluetasolla muun muassa rajat ylittävissä kysymyksissä kilpailulle avointen maakaasun sisämarkkinoiden luomiseksi ja edistettävä oikeudellisten, teknisten ja sääntelykehystensä yhdenmukaisuutta sekä edistettävä sellaisten eristyksissä toimivien kaasualan saarekkeitä muodostavien järjestelmien yhdentymistä, joita edelleen on yhteisön alueella. Tällaisen alueellisen yhteistyön piiriin on kuuluttava yhteistyö niillä maantieteellisillä alueilla, jotka on määritelty asetuksen (EY) N:o 715/2009 12 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Tällaisen yhteistyön piiriin saattaa kuulua muita maantieteellisiä alueita.

2. Virasto toimii yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten ja siirtoverkonhaltijoiden kanssa, jotta varmistetaan eri alueiden sääntelykehysten yhteensopivuus kilpailulle avointen maakaasun sisämarkkinoiden luomiseksi. Jos virasto katsoo yhteistyön edellyttävän sitovia sääntöjä, se antaa asianmukaisia suosituksia.

3. Jäsenvaltioiden on panemalla tämä direktiivi täytäntöön varmistettava, että siirtoverkonhaltijoilla on aluetasolla yksi tai useampi yhdenretty verkko, joka kattaa yhden tai useampia jäsenvaltioita kapasiteetin jakamisen ja verkon turvallisuuden tarkastamiseksi.

4. Jos vertikaalisesti integroitunut siirtoverkonhaltija osallistuu yhteisyritykseen, joka on perustettu tällaisen yhteistyön toteuttamiseksi, yhteisyrityksen on laadittava ja pantava täytäntöön sääntöjen noudattamista koskeva ohjelma, jossa esitetään toteutettavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei syrjintää ja kilpailunvastaista toimintaa esiinny. Sääntöjen noudattamista koskevassa ohjelmassa on esitettävä työntekijöiden erityiset velvoitteet syrjinnän ja kilpailunvastaisen toiminnan estämistä koskevan tavoitteen saavuttamiseksi. Se edellyttää viraston hyväksyntää. Vertikaalisesti integroituneiden siirtoverkonhaltijoiden valvonnasta vastaavien toimihenkilöiden on seurattava ohjelman noudattamista riippumattomasti.

*8 artikla***Tekniset säännöt**

Sääntelyviranomaisten, kun jäsenvaltioissa on niin säädetty, tai jäsenvaltioiden on varmistettava, että tekniset turvallisuusperusteet määritellään ja että tekniset säännöt, joilla asetetaan nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten, varastojen, muiden siirto- ja jakeluverkkojen sekä erillisten linjojen verkkoon liittämisen suunnittelua ja käyttöä koskevat tekniset vähimmäisvaatimukset, laaditaan ja julkaistaan. Näillä teknisillä säännöillä varmistetaan verkkojen yhteentoimivuus, ja niiden on oltava puolueettomia ja syrjimättömiä. Virasto voi tarvittaessa esittää asianmukaisia suosituksia näiden sääntöjen yhteensopivuuden saavuttamiseksi. Nämä säännöt on ilmoitettava komissiolle teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22 päivänä kesäkuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY⁽¹⁾ 8 artiklan mukaisesti.

⁽¹⁾ EYVL L 204, 21.7.1998, s. 37.

▼ **B**

III LUKU

SIIRTO, VARASTOINTI JA NESTEYTYTETTY MAAKAASU

9 artikla

Siirtoverkkojen ja siirtoverkonhaltijoiden eriyttäminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 3 päivästä maaliskuuta 2012 alkaen:
- a) jokainen yritys, joka omistaa siirtoverkon, toimii siirtoverkonhaltijana;
 - b) samalla henkilöllä tai henkilöillä ei ole oikeutta:
 - i) käyttää suoraan tai välillisesti määräysvaltaa tuotantoa tai toimittamista harjoittavassa yrityksessä ja käyttää suoraan tai välillisesti määräysvaltaa siirtoverkonhaltijaan tai siirtoverkkoon nähden tai käyttää suoraan tai välillisesti oikeuksia siirtoverkonhaltijaan tai siirtoverkkoon nähden; eikä
 - ii) käyttää suoraan tai välillisesti määräysvaltaa siirtoverkonhaltijaan tai siirtoverkkoon nähden ja käyttää suoraan tai välillisesti määräysvaltaa tuotantoa tai toimittamista harjoittavassa yrityksessä tai käyttää oikeuksia tuotantoa tai toimittamista harjoittavaan yritykseen nähden;
 - c) samalla henkilöllä tai henkilöillä ei ole oikeutta nimittää siirtoverkonhaltijan tai siirtoverkon hallintoneuvoston, hallituksen tai yritystä lain mukaan edustavan toimielimen jäseniä ja käyttää suoraan tai välillisesti määräysvaltaa tuotantoa tai toimittamista harjoittavassa yrityksessä tai käyttää suoraan tai välillisesti oikeuksia tuotantoa tai toimittamista harjoittavaan yritykseen nähden; ja
 - d) sama henkilö ei voi olla yrityksen hallintoneuvoston, hallituksen tai yritystä lain mukaan edustavan toimielimen jäsen sekä tuotantoa tai toimittamista harjoittavassa yrityksessä että siirtoverkonhaltijassa tai siirtoverkossa.
2. Edellä 1 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettuihin oikeuksiin kuuluvat erityisesti seuraavat:
- a) oikeus käyttää äänivaltaa;
 - b) oikeus nimittää hallintoneuvoston, hallituksen tai yritystä lain mukaan edustavan toimielimen jäseniä; tai
 - c) enemmistöosuuden omistaminen.
3. Edellä olevaa 1 kohdan b alakohtaa sovellettaessa ilmaisuun ”tuotantoa tai toimittamista harjoittava yritys” sisältyy sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/72/EY ⁽¹⁾ tarkoitettu ”tuotantoa ja toimittamista harjoittava yritys” ja ilmaisuihin ”siirtoverkonhaltija” ja ”siirtoverkko” myös mainitussa direktiivissä tarkoitettut ”siirtoverkonhaltija” ja ”siirtoverkko”.

⁽¹⁾ Katso tämän virallisen lehden sivu 55.

▼B

4. Jäsenvaltiot voivat myöntää poikkeuksia 1 kohdan b ja c alakohdan soveltamisesta 3 päivään maaliskuuta 2013 saakka sillä edellytyksellä, että siirtoverkonhaltijat eivät kuulu vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen.

5. Edellä 1 kohdan a alakohdassa asetettu velvollisuus katsotaan täytetyksi tilanteessa, jossa kaksi tai useampi siirtoverkkoja omistava yritys ovat perustaneet yhteisyrityksen, joka toimii siirtoverkonhaltijana kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa kyseisten siirtoverkkojen osalta. Yhteisyritykseen ei saa osallistua muita yrityksiä, paitsi jos yritys on hyväksytty riippumattomaksi järjestelmävastaavaksi 14 artiklan nojalla tai riippumattomaksi siirtoverkonhaltijaksi IV luvun soveltamista varten.

6. Jos tätä artiklaa sovellettaessa 1 kohdan b, c ja d alakohdassa tarkoitettu henkilö on jäsenvaltio tai muu julkinen elin, kahta erillistä julkista elintä, jotka käyttävät määräysvaltaa yhtäältä siirtoverkonhaltijassa tai siirtoverkossa ja toisaalta tuotantoa tai toimittamista harjoittavassa yrityksessä, ei pidetä samana henkilönä tai samoina henkilöinä.

7. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 16 artiklassa tarkoitettuja kaupallisesti arkaluonteisia tietoja, jotka ovat vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen kuuluneen siirtoverkonhaltijan ja sen henkilöstön hallussa, tai tällaisen siirtoverkonhaltijan henkilöstöä, ei siirretä tuotantoa tai toimittamista harjoittaville yrityksille.

▼M2

8. Jos siirtoverkko kuului 3 päivänä syyskuuta 2009 vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta 1 kohtaa. Jos siirtoverkko kuuluu 23 päivänä toukokuuta 2019 vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta 1 kohtaa sellaisen siirtoverkon osan osalta, joka yhdistää jäsenvaltion kolmanteen maahan kyseisen jäsenvaltion rajan ja kyseisen jäsenvaltion verkossa sijaitsevan ensimmäisen liitäntäpisteen välillä.

▼B

Tällöin kyseisen jäsenvaltion on joko

- a) nimettävä riippumaton järjestelmävastaava 14 artiklan mukaisesti tai
- b) noudatettava IV luvun säännöksiä.

▼M2

9. Jos siirtoverkko kuului 3 päivänä syyskuuta 2009 vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen ja käytössä on järjestelyjä, jotka takaavat siirtoverkonhaltijalle tehokkaamman riippumattomuuden kuin IV luvun säännökset, jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta tämän artiklan 1 kohtaa.

Jos siirtoverkko kuuluu 23 päivänä toukokuuta 2019 vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen ja jos on käytössä järjestelyjä, jotka takaavat siirtoverkonhaltijalle tehokkaamman riippumattomuuden kuin IV luvun säännökset, kyseinen jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta tämän artiklan 1 kohtaa sellaisen siirtoverkon osan osalta, joka yhdistää jäsenvaltion kolmanteen maahan kyseisen jäsenvaltion rajan ja kyseisen jäsenvaltion verkossa sijaitsevan ensimmäisen liitäntäpisteen välillä.

▼B

10. Ennen kuin yritys hyväksytään ja nimetään siirtoverkonhaltijaksi tämän artiklan 9 kohdan mukaisesti, se on sertifioitava noudattaen 10 artiklan 4, 5 ja 6 kohdan ja asetuksen (EY) N:o 715/2009 3 artiklan mukaisia menettelyjä, joiden mukaisesti komissio varmistaa, että tehdyt järjestelyt takaavat siirtoverkonhaltijalle tehokkaamman riippumattomuuden kuin IV luvun säännökset.

11. Vertikaalisesti integroituneita yrityksiä, jotka omistavat siirtoverkon, ei kuitenkaan saa estää toteuttamasta toimia 1 kohdan noudattamiseksi.

12. Tuotantoa tai toimittamista harjoittavilla yrityksillä ei saa missään tapauksessa olla suoraa tai välillistä määräysvaltaa eivätkä ne saa käyttää oikeuksia eriytettyihin siirtoverkonhaltijoihin nähden jäsenvaltioissa, jotka soveltavat 1 kohtaa.

*10 artikla***Siirtoverkonhaltijoiden nimeäminen ja sertifiointi**

1. Ennen kuin yritys hyväksytään ja nimetään siirtoverkonhaltijaksi, se on sertifioitava tämän artiklan 4, 5 ja 6 kohdan ja asetuksen (EY) N:o 715/2009 3 artiklan mukaisia menettelyjä noudattaen.

2. Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä ja nimettävä siirtoverkonhaltijoiksi yritykset, jotka omistavat siirtoverkon ja joiden kansallinen sääntelyviranomainen on jäljempänä esitetyn sertifiointimenettelyn mukaisesti varmistanut noudattaneen 9 artiklan vaatimuksia. Siirtoverkonhaltijoiden nimeäminen on ilmoitettava komissiolle ja julkaistava *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

3. Siirtoverkonhaltijoiden on ilmoitettava sääntelyviranomaiselle kaikista suunnitelluista liiketoimista, jotka voivat edellyttää sen uudelleenarviointia, ovatko ne 9 artiklan vaatimusten mukaisia.

4. Sääntelyviranomaisten on valvottava, että siirtoverkonhaltijat noudattavat jatkuvasti 9 artiklan vaatimuksia. Niiden on aloitettava sertifiointimenettely tällaisen vaatimusten noudattamisen varmistamiseksi:

- a) kun siirtoverkonhaltija tekee 3 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen;
- b) omasta aloitteestaan, jos niiden tiedossa on, että suunniteltu muutos siirtoverkon omistajien tai siirtoverkonhaltijoiden suhteen käytetyissä oikeuksissa tai vaikutusvallassa saattaa johtaa 9 artiklan rikkomiseen, tai jos niillä on syytä epäillä, että tällainen rikkominen on saattanut tapahtua; tai
- c) komission perustellusta pyynnöstä.

5. Sääntelyviranomaisten on tehtävä päätös siirtoverkonhaltijan sertifiointista neljän kuukauden kuluessa siirtoverkonhaltijan tekemän ilmoituksen päivämäärästä tai komission pyynnön päivämäärästä. Tämän määräajan päätyttyä sertifiointi katsotaan myönnettyksi. Sääntelyviranomaisen nimenomainen tai hiljainen päätös voi tulla voimaan vasta sen jälkeen kun 6 kohdassa säädetty menettely on saatettu loppuun.

▼B

6. Sääntelyviranomaisen on ilmoitettava siirtoverkonhaltijan sertifiointia koskevasta nimenomaisesta tai hiljaisesta päätöksestä viipymättä komissiolle ja toimitettava ilmoituksen mukana kaikki päätöksen kannalta merkitykselliset tiedot. Komissio päättää asiasta asetuksen (EY) N:o 715/2009 3 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.

7. Sääntelyviranomaiset ja komissio voivat pyytää siirtoverkonhaltijoilta ja tuotantoa tai toimittamista harjoittavilta yrityksiltä kaikkia tietoja, joilla on merkitystä niille tämän artiklan nojalla kuuluvien tehtävien suorittamisessa.

8. Sääntelyviranomaiset ja komissio käsittelevät kaupallisesti arkaluonteisia tietoja luottamuksellisina.

*11 artikla***Sertifiointi kolmansien maiden osalta**

1. Kun sertifiointia pyytää siirtoverkon omistaja tai siirtoverkonhaltija, joka on kolmannesta maasta olevan henkilön tai kolmansista maista olevien henkilöiden määräysvallassa, sääntelyviranomaisen on ilmoitettava asiasta komissiolle.

Sääntelyviranomaisen on myös ilmoitettava viipymättä komissiolle sellaisista tilanteista, jotka johtaisivat siihen, että kolmannesta maasta oleva henkilö tai kolmansista maista olevat henkilöt hankkivat määräysvallan siirtoverkkoon tai siirtoverkonhaltijaan.

2. Siirtoverkonhaltijan on ilmoitettava sääntelyviranomaiselle sellaisista tilanteista, jotka johtaisivat siihen, että kolmannesta maasta oleva henkilö tai kolmansista maista olevat henkilöt hankkivat määräysvallan siirtoverkkoon tai siirtoverkonhaltijaan.

3. Sääntelyviranomaisen on hyväksyttävä päätösluonnos siirtoverkonhaltijan sertifiointista neljän kuukauden kuluessa siirtoverkonhaltijan tekemän ilmoituksen päivämäärästä. Sen on evättävä sertifiointi, jos

- a) ei ole osoitettu, että kyseinen yksikkö noudattaa 9 artiklan vaatimuksia; ja
- b) sääntelyviranomaiselle tai muulle jäsenvaltion nimeämälle toimivaltaiselle viranomaiselle ei ole osoitettu, että sertifiointin myöntäminen ei vaaranna energian toimitusvarmuutta jäsenvaltiossa ja yhteisössä. Sääntelyviranomaisen tai muun nimetyn toimivaltaisen viranomaisen on asiaa harkitessaan otettava huomioon
 - i) ne yhteisön oikeudet ja velvoitteet asianomaisen kolmannen maan suhteen, jotka johtuvat kansainvälisestä oikeudesta, myös sellaisesta yhden tai useamman kolmannen maan kanssa tehdystä sopimuksesta, jossa yhteisö on sopimuspuolena ja jossa käsitellään toimitusvarmuuteen liittyviä seikkoja
 - ii) ne jäsenvaltion oikeudet ja velvoitteet asianomaisen kolmannen maan suhteen, jotka johtuvat kyseisen kolmannen maiden kanssa tehdyistä sopimuksista, edellyttäen että ne ovat yhteisön oikeuden mukaisia, ja
 - iii) muut tapaukseen ja asianomaiseen kolmanteen maahan liittyvät erityiset tosiseikat ja olosuhteet.

4. Sääntelyviranomaisen on annettava päätöksensä sekä kaikki päätöstä koskevat olennaiset tiedot viipymättä tiedoksi komissiolle.

▼B

5. Jäsenvaltioiden on annettava sääntelyviranomaiselle ja/tai 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettulle nimetyille toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisuus pyytää komissiolta lausunto ennen kuin sääntelyviranomaisen tekee sertifiointipäätöksen siitä,

- a) noudattaako kyseinen yksikkö 9 artiklan 1 vaatimuksia, ja
- b) vaarantaako sertifiointin myöntäminen energian toimitusvarmuuden yhteisössä.

6. Komissio tutkii 5 kohdassa tarkoitettua pyynnön heti sen saatuaan. Se toimittaa lausuntonsa kahden kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta kansalliselle sääntelyviranomaiselle tai nimetyille toimivaltaiselle viranomaiselle, jos pyynnön esittäjä on kyseinen viranomaisen.

Komissio voi lausuntoa laatiessaan pyytää viraston, asianomaisen jäsenvaltion ja asianosaisten näkemyksiä. Jos komissio tekee tällaisen pyynnön, kahden kuukauden määräaika jatketään kahdella kuukaudella.

Jos komissio ei ole toimittanut lausuntoaan ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitettussa määräajassa, katsotaan, ettei sillä ole sääntelyviranomaisen päätöksen johdosta huomautettavaa.

7. Arvioidessaan, vaarantaako kolmannesta maasta olevalla henkilöllä tai kolmansista maista olevilla henkilöillä oleva määräysvalta energian toimitusvarmuuden yhteisössä, komissio ottaa huomioon

- a) tapauskohtaiset seikat ja sen, mikä kolmas maa tai mitkä kolmannet maat ovat kyseessä, ja
- b) yhteisöllä asianomaisen kolmannen maan tai kolmansien maiden suhteen olevat oikeudet ja velvoitteet, jotka johtuvat kansainvälisestä oikeudesta, myös sellaisesta yhden tai useamman kolmannen maan kanssa tehdystä sopimuksesta, jossa yhteisö on sopimuspuolena ja jossa käsitellään toimitusvarmuuteen liittyviä seikkoja.

8. Kansallisen sääntelyviranomaisen on tehtävä kahden kuukauden kuluessa 6 kohdassa tarkoitettua määräajan päättymisestä lopullinen päätöksensä sertifiointista. Kansallisen sääntelyviranomaisen on lopullista päätöstä tehdessään otettava komission lausunto mahdollisimman tarkasti huomioon. Jäsenvaltioilla on joka tapauksessa oikeus evätä sertifiointi, jos sertifiointin myöntäminen vaarantaa energian toimitusvarmuuden jäsenvaltiossa tai toisen jäsenvaltion energian toimitusvarmuuden. Jos jäsenvaltio on nimennyt muun toimivaltaisen viranomaisen arvioimaan 3 kohdan b alakohdassa, se voi pyytää kansallista sääntelyviranomaista tekemään lopullisen päätöksensä kyseisen toimivaltaisen viranomaisen arvioinnin mukaisesti. Sääntelyviranomaisen lopullinen päätös ja komission lausunto julkaistaan yhdessä. Jos lopullinen päätös eroaa komission lausunnosta, kyseisen jäsenvaltion on esitettävä tällaisen päätöksen perustelut ja julkaistava ne yhdessä päätöksen kanssa.

▼B

9. Tämä artikla ei rajoita jäsenvaltioiden oikeutta harjoittaa kansallista oikeudellista valvontaa oikeutettujen yleisten turvallisuusetujen suojaamiseksi yhteisön oikeutta noudattaen.

10. Komissio voi antaa suuntaviivoja, joissa kuvataan yksityiskohtaisesti tämän artiklan soveltamiseksi noudatettava menettely. Kyseiset toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 51 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.

11. Tätä artiklaa sovelletaan 3 kohdan a alakohtaa lukuun ottamatta myös jäsenvaltioihin, joita koskee 49 artiklan mukainen poikkeus.

*12 artikla***Varastointilaitteistojen ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistojen haltijoiden nimeäminen**

Jäsenvaltioiden on nimettävä tai vaadittava varastoja tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksia omistavia maakaasualan yrityksiä nimeämään yksi tai useampi varastointilaitteistojen ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistojen haltija ajaksi, jonka jäsenvaltiot määrittelevät tehokkuuteen ja taloudelliseen tasapainoon liittyvät näkökohdat huomioon ottaen.

*13 artikla***Verkonhaltijoiden sekä varastointilaitteistojen ja/tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistojen haltijoiden tehtävät**

1. Kunkin siirtoverkon, varastointilaitteiston ja/tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijan on:

- a) käytettävä, ylläpidettävä ja kehitettävä taloudellisten edellytysten mukaisesti turvallisia, luotettavia ja tehokkaita siirto-, varastointi- ja/tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistoja avoimien markkinoiden turvaamiseksi ottaen ympäristö asianmukaisesti huomioon sekä varmistettava, että palveluvelvoitteiden täyttämiseen on riittävästi resursseja;
- b) oltava harjoittamatta syrjintää verkon käyttäjien tai käyttäjäryhmien välillä, varsinkaan siihen omistussuhteessa olevia yrityksiä suosivalla tavalla;
- c) toimitettava mille tahansa toiselle siirtoverkonhaltijalle, varastointilaitteiston tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijalle ja/tai jakeluverkonhaltijalle riittävät tiedot sen varmistamiseksi, että maakaasun siirto ja varastointi voi tapahtua yhteenliitetyn verkon varman ja tehokkaan käytön kanssa yhteensopivalla tavalla; ja
- d) toimitettava verkon käyttäjille tarvittavat tiedot tehokkaan verkkoon pääsyn varmistamiseksi.

2. Kunkin siirtoverkonhaltijan on rakennettava riittävästi rajat ylittävää kapasiteettia eurooppalaisen siirtoinfrastruktuurin integroimiseksi, niin että voidaan tyydyttää kaikki taloudelliselta kannalta kohtuullinen ja teknisesti toteuttamiskelpoinen kapasiteettia koskeva kysyntä ja ottaa huomioon kaasun toimitusvarmuus.

▼ B

3. Siirtoverkonhaltijoiden kaasun siirtoverkon tasapainottamista varten vahvistamien sääntöjen on oltava tasapuolisia, avoimia ja syrjimättömiä, ja niihin on sisällyttävä säännöt verkon käyttäjiltä energian epätasapainosta veloittavista maksuista. Siirtoverkonhaltijoiden näiden palvelujen tarjontaan soveltamat ehdot ja edellytykset, tariffit ja säännöt mukaan luettuina, on vahvistettava syrjimättömällä ja kustannuksia vastaavalla tavalla 41 artiklan 6 kohdan mukaista menetelmää noudattaen, ja ne on julkaistava.

4. Sääntelyviranomaiset, kun jäsenvaltioissa on niin säädetty, tai jäsenvaltiot voivat vaatia, että siirtoverkonhaltijat noudattavat siirtoverkon, mukaan lukien yhteenliittämiskapasiteetti, ylläpidon ja kehittämisen osalta tiettyjä vähimmäisnormeja.

5. Siirtoverkonhaltijoiden on hankittava toimintonsa toteuttamiseen käyttämänsä energia avointen, syrjimättömien ja markkinaehtoisten menettelyjen mukaisesti.

*14 artikla***Riippumattomat järjestelmävastaavat****▼ M2**

1. Jos siirtoverkko kuului 3 päivänä syyskuuta 2009 vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta 9 artiklan 1 kohtaa ja nimetä riippumattoman järjestelmävastaavan siirtoverkon omistajan ehdotuksesta.

Jos siirtoverkko kuuluu 23 päivänä toukokuuta 2019 vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, kyseinen jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta 9 artiklan 1 kohtaa ja nimetä riippumattoman järjestelmävastaavan siirtoverkon omistajan ehdotuksesta sellaisen siirtoverkon osan osalta, joka yhdistää jäsenvaltion kolmanteen maahan kyseisen jäsenvaltion rajan ja kyseisen jäsenvaltion verkossa sijaitsevan ensimmäisen liitäntäpisteen välillä.

Riippumattoman järjestelmävastaavan nimeäminen edellyttää komission hyväksyntää.

▼ B

2. Jäsenvaltio voi hyväksyä ja nimetä riippumattoman järjestelmävastaavan ainoastaan, jos

- a) ehdotettu järjestelmävastaava on osoittanut täyttävänsä 9 artiklan 1 kohdan b, c ja d alakohdan vaatimukset;
- b) ehdotettu järjestelmävastaava on osoittanut, että sillä on käytössään tarvittavat taloudelliset, tekniset, fyysiset ja henkilövoimavarat 13 artiklan mukaisten tehtäviensä suorittamiseksi;
- c) ehdotettu järjestelmävastaava on sitoutunut noudattamaan sääntelyviranomaisen valvomaan kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaa;
- d) siirtoverkon omistaja on osoittanut pystyvänsä täyttämään 5 kohdan mukaiset velvollisuutensa. Tätä varten sen on toimitettava luonnokset kaikista sopimusjärjestelyistä ehdotetun järjestelmävastaavan ja kaikkien muiden asiaankuuluvien tahojen kanssa;
- e) ehdotettu järjestelmävastaava on osoittanut pystyvänsä täyttämään asetuksen (EY) N:o 715/2009 mukaiset velvollisuutensa, mukaan lukien siirtoverkonhaltijoiden välinen yhteistyö Euroopan ja alueellisella tasolla.

▼B

3. Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä ja nimettävä riippumattomiksi järjestelmävastaaviksi yritykset, joiden kansallinen sääntelyviranomainen on varmistanut täyttäneen 11 artiklan ja tämän artiklan 2 kohdan vaatimukset. Tällöin sovelletaan joko tämän direktiivin 10 artiklassa ja asetuksen (EY) N:o 715/2009 3 artiklassa taikka tämän direktiivin 11 artiklassa säädettyä sertifiointimenettelyä.

4. Kukin riippumaton järjestelmävastaava vastaa kolmansien osapuolten verkkoon pääsyn myöntämisestä ja hallinnoimisesta, johon sisältyy verkkoon pääsystä perittävien maksujen ja ylikuormitusmaksujen periminen; lisäksi se vastaa siirtoverkon käytöstä, ylläpidosta ja kehittämisestä sekä investointien suunnittelun avulla sen varmistamisesta, että verkko pystyy pitkällä aikavälillä täyttämään kohtuullisen kysynnän. Siirtoverkkoa kehittäessään riippumaton järjestelmävastaava on vastuussa uuden infrastruktuurin suunnittelusta (myös lupamenettelyistä), rakentamisesta ja käyttöönotosta. Tätä varten riippumattoman järjestelmävastaavan on toimittava siirtoverkonhaltijana tämän luvun mukaisesti. Siirtoverkon omistaja ei saa olla vastuussa kolmansien osapuolten verkkoon pääsyn myöntämisestä ja hallinnoimisesta eikä investointien suunnittelusta.

5. Jos riippumaton järjestelmävastaava on nimetty, siirtoverkon omistajan on

- a) tehtävä asiaankuuluvaa yhteistyötä riippumattoman järjestelmävastaavan kanssa ja annettava sille kaikkea asiaankuuluvaa tukea sen tehtävien suorittamisessa ja erityisesti annettava sille kaikki asiaankuuluvat tiedot;
- b) rahoitettava riippumattoman järjestelmävastaavan päättämät ja sääntelyviranomaisen hyväksymät investoinnit tai annettava suostumuksensa sille, että ne rahoittaa mikä tahansa asiasta kiinnostunut osapuoli, mukaan lukien riippumaton järjestelmävastaava. Tätä koskeville rahoitusjärjestelyille on saatava sääntelyviranomaisen hyväksyntä. Ennen tällaisen hyväksynnän antamista sääntelyviranomaisen on kuultava siirtoverkon omistajaa sekä muita asiasta kiinnostuneita osapuolia;
- c) huolehdittava verkko-omaisuuteen liittyvien vastuiden kattamisesta lukuun ottamatta sitä osaa vastuusta, joka liittyy riippumattoman järjestelmävastaavan tehtäviin; ja
- d) annettava takuut, joilla helpotetaan verkon laajennusten rahoitusta, lukuun ottamatta investointeja, joiden osalta se on antanut b alakohdan mukaisesti suostumuksensa sille, että ne rahoittaa mikä tahansa asiasta kiinnostunut osapuoli, mukaan lukien riippumaton järjestelmävastaava.

6. Asianomaiselle kansalliselle kilpailuviranomaiselle on läheisessä yhteistyössä sääntelyviranomaisen kanssa annettava asianmukaiset toimivaltuudet, jotta se voi tehokkaasti valvoa, että siirtoverkon omistaja noudattaa 5 kohdan mukaisia velvollisuuksiaan.

*15 artikla***Siirtoverkon omistajien ja varastointilaitteiston haltijoiden eriyttäminen**

1. Siirtoverkon omistajan, jos riippumaton järjestelmävastaava on nimetty, sekä varastointilaitteiston haltijan, joka kuuluu vertikaalisesti

▼B

integroituneeseen yritykseen, on oltava riippumattomia muusta siirtoverkkoon, jakeluun tai varastoihin liittymättömästä toiminnasta ainakin oikeudellisen muotonsa, organisaationsa ja päätöksentekonsa osalta.

Tätä artiklaa sovelletaan ainoastaan varastoihin, jotka ovat teknisesti ja/tai taloudellisesti tarpeellisia tehokkaan verkkoon pääsyn tarjoamiseksi asiakkaille suuntautuvia toimituksia varten 33 artiklan mukaisesti.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettun siirtoverkon omistajan ja varastointilaitteiston haltijan riippumattomuuden varmistamiseksi sovelletaan seuraavia vähimmäisvaatimuksia:

- a) siirtoverkon omistajan ja varastointilaitteiston haltijan hallinnosta vastaavat henkilöt eivät saa osallistua sellaisen integroituneen maakaasualan yrityksen yritysrahoitukseen, joka vastaa suoraan tai välillisesti maakaasun tuotantoon tai toimituksiin liittyvästä päivittäisestä toiminnasta;
- b) asianmukaiset toimenpiteet on toteutettava sen varmistamiseksi, että siirtoverkon omistajan ja varastointilaitteiston haltijan hallinnosta vastaavien henkilöiden ammatilliset edut otetaan huomioon tavalla, joka varmistaa sen, että he voivat toimia riippumattomasti;
- c) varastointilaitteiston haltijalla on oltava varastojen käyttöön, ylläpitoon tai kehittämiseen tarvittavien voimavarojen osalta tehokas päätöksentekooikeus, joka on riippumaton integroituneesta maakaasualan yrityksestä. Tämä ei estä asianmukaisten koordinoituneiden mekanismien käyttöä sen varmistamiseksi, että emoyhtiön taloudelliset ja hallinnolliset valvontaoikeudet suojataan tytäryhtiöstä saatavan pääoman tuoton osalta, jota säännellään epäsuorasti 41 artiklan 6 kohdan mukaisesti. Erityisesti tämä antaa emoyhtiölle mahdollisuuden hyväksyä varastointilaitteiston haltijan vuosittaisen rahoitussuunnitelman tai vastaavan välineen ja asettaa yleiset rajat tytäryhtiönsä velkaantumisasteelle. Emoyhtiöllä ei ole oikeutta antaa ohjeita, jotka koskevat päivittäisiä toimintoja tai varastojen rakentamiseen tai niiden laadun parantamiseen liittyviä yksittäisiä päätöksiä, jotka eivät ylitä hyväksytyyn rahoitussuunnitelman tai vastaavan välineen ehtoja; ja
- d) siirtoverkon omistajan ja varastointilaitteiston haltijan on laadittava sääntöjen noudattamista koskeva ohjelma, jossa esitetään toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei syrjintää esiinny, sekä varmistettava ohjelman noudattamisen asianmukainen seuranta. Sääntöjen noudattamista koskevassa ohjelmassa on esitettävä työntekijöiden erityiset velvoitteet näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Ohjelman noudattamisen seurannasta vastaavan henkilön tai elimen on esitettävä toteutetuista toimenpiteistä sääntelyviranomaiselle vuosittain kertomus, joka on julkaistava.

▼B

3. Komissio voi antaa suuntaviivoja, joilla pyritään varmistamaan, että siirtoverkon omistaja ja varastointilaitteiston haltija noudattavat täysimääräisesti ja tosiasiallisesti tämän artiklan 2 kohtaa. Kyseiset toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 51 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.

*16 artikla***Siirtoverkonhaltijoiden ja siirtoverkon omistajien salassapitovelvollisuus**

1. Kunkin siirtoverkon, varastointilaitteiston ja/tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijan ja kunkin siirtoverkon omistajan on pidettävä toimintansa harjoittamisen yhteydessä saadut kaupallisesti arkaluonteiset tiedot luottamuksellisina, ja sen on estettävä omaa toimintaansa koskevien, mahdollisesti kaupallista etua tuottavien tietojen luovuttaminen syrjivällä tavalla, sanotun kuitenkin rajoittamatta 30 artiklan soveltamista tai muun lakiin perustuvan tietojen luovutusvelvollisuuden täyttämistä. Varsinkaan se ei saa luovuttaa kaupallisesti arkaluonteisia tietoja yrityksen jäljelle jääneille osille, jollei tämä ole tarpeellista liiketoimen suorittamiseksi. Tietojen eriyttämistä koskevien sääntöjen täydellisen noudattamisen varmistamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, etteivät siirtoverkon omistaja ja, jos on kyse yhdistetystä siirto- ja jakeluverkonhaltijasta, jakeluverkonhaltija ja yrityksen jäljelle jäänyt osa käytä yhteisiä palveluja, kuten esimerkiksi yhteistä oikeudellista yksikköä, lukuun ottamatta puhtaasti hallinnollisia tai tietotekniikkapalveluja.

2. Siirtoverkon, varastointilaitteiston ja/tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijat eivät saa niihin omistussuhteessa olevien yritysten suorittaman maakaasun myynnin tai oston yhteydessä käyttää väärin kaupallisesti arkaluonteisia tietoja, joita ne ovat saaneet kolmansilta osapuolilta verkkoon pääsyä järjestettäessä tai siitä neuvoteltaessa.

3. Tehokkaan kilpailun ja markkinoiden tehokkaan toiminnan edellyttämät tiedot on julkistettava. Tämä velvoite ei estä suojaamista kaupallisesti arkaluonteisia tietoja.

IV LUKU

RIIPPUMATON SIIRTOVERKONHALTIJA*17 artikla***Varat, laitteet, henkilöstö ja identiteetti**

1. Siirtoverkonhaltijoilla on oltava käytössään kaikki rahoitukselliset, tekniset, fyysiset ja henkilöstövoimavarat, joita ne tarvitsevat tämän direktiivin mukaisten velvoitteidensa täyttämiseksi ja kaasunsiirtotoiminnan harjoittamiseksi, erityisesti:

a) siirtoverkonhaltijan on omistettava kaasunsiirtotoimintaa varten tarvittavat varat, mukaan lukien siirtoverkko;

▼B

- b) kaasunsiirtotoimintaa, mukaan lukien kaikkien yritystehtävien suorittaminen, varten tarvittavan henkilöstön on oltava siirtoverkonhaltijan palveluksessa;
- c) henkilöstön vuokraaminen ja palvelujen tarjoaminen vertikaalisesti integroituneen yrityksen muihin osiin ja muista osista on kielletty. Siirtoverkonhaltija voi kuitenkin tarjota palveluja vertikaalisesti integroituneelle yritykselle, sikäli kuin
- i) näitä palveluja tarjottaessa ei syrjitä verkkokäyttäjiä, palvelut ovat kaikkien verkkokäyttäjien saatavilla samoin ehdoin ja ne eivät rajoita, vääristä eivätkä estä kilpailua tuotannon tai toimittamisen alalla, ja
 - ii) sääntelyviranomaisen on hyväksynyt näiden palvelujen tarjoamista koskevat ehdot;
- d) vertikaalisesti integroituneen yrityksen on hyvissä ajoin siirtoverkonhaltijan esittämän asianmukaisen pyynnön jälkeen asetettava siirtoverkonhaltijan käytettäväksi tulevia investointihankkeita ja/tai nykyisten varojen korvaamista varten tarvittavat asianmukaiset rahoitusvarat, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 20 artiklan mukaisen valvontaelimen päätösten soveltamista.
2. Kaasunsiirtotoimintaan on 13 artiklassa lueteltujen lisäksi kuuluttava ainakin seuraavat tehtävät:
- a) siirtoverkonhaltijan edustaminen ja yhteydenpito kolmansiin osapuoliin ja sääntelyviranomaisiin;
 - b) siirtoverkonhaltijan edustaminen maakaasun siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisessa verkostossa (European Network of Transmission System Operators for Gas eli Kaasu-ENTSO);
 - c) kolmansien osapuolten verkkoon pääsyn myöntäminen ja hallinointi syrjimättömällä tavalla verkon käyttäjien tai käyttäjäryhmien välillä;
 - d) kaikkien siirtoverkkoon liittyvien maksujen kerääminen, mukaan lukien verkkoon pääsyä koskevat maksut ja tasapainotusmaksut lisäpalveluista, kuten kaasun käsittelystä, palvelujen ostaminen (tasapainottamisen kustannukset, häviöenergia);
 - e) turvallisen, tehokkaan ja taloudellisen siirtoverkon käyttö, ylläpito ja kehittäminen;
 - f) investointien suunnittelu, jolla varmistetaan, että verkolla pystytään tyydyttämään kohtuullinen kysyntä ja varmistamaan toimitusvarmuus pitkällä aikavälillä;
 - g) asianomaisten yhteisyritysten perustaminen, myös yhden tai useamman siirtoverkonhaltijan kanssa, ja kaasupörssien ja muiden asiaankuuluvien toimijoiden perustaminen, jotta alueellisten markkinoiden perustamisen kehittämistä tai vapauttamisprosessin helpottamista koskeva tavoite voitaisiin saavuttaa; ja

▼ B

h) kaikki yrityspalvelut, mukaan lukien oikeudelliset palvelut, kirjanpito ja tietotekniikkapalvelut.

3. Siirtoverkonhaltijoiden organisaatiolla on oltava neuvoston direktiivin 68/151/ETY (¹) 1 artiklassa tarkoitettu oikeudellinen muoto.

4. Siirtoverkonhaltija ei saa yrityskuvassaan, viestinnässään, tuotennäytöksessään eikä toimitiloissaan aiheuttaa epäselvyyttä siitä, että vertikaalisesti integroitunut yritys tai sen osa on erillinen yksikkö.

5. Siirtoverkonhaltijalla ei saa olla yhteisiä tietotekniikkajärjestelmiä tai -laitteita, fyysisiä tiloja ja pääsynvalvontajärjestelmiä vertikaalisesti integroituneen yrityksen minkään osan kanssa eikä se saa käyttää niiden kanssa samoja konsultteja tai ulkopuolisia hankkijoita tietotekniikkajärjestelmiä tai -laitteita eikä pääsynvalvontajärjestelmiä varten.

6. Siirtoverkonhaltijoiden tilintarkastajan on oltava muu kuin vertikaalisesti integroituneen yrityksen tai jonkin sen osan tilintarkastaja.

*18 artikla***Siirtoverkonhaltijan riippumattomuus**

1. Rajoittamatta 20 artiklan mukaisen valvontaelimen päätösten soveltamista siirtoverkonhaltijalla on oltava

a) vertikaalisesti integroituneesta yrityksestä riippumattomat tehokkaat päätöksentekooikeudet siirtoverkon käyttöön, ylläpitoon tai kehittämiseen tarvittavien varojen osalta, ja

b) toimivalta hankkia varoja pääomamarkkinoilla erityisesti ottamalla lainaa ja korottamalla pääomaa.

2. Siirtoverkonhaltijan on aina toimittava niin, että se voi varmistaa, että sillä on tarvittavat voimavarat voidakseen harjoittaa siirtoverkkotoimintaa asianmukaisesti ja tehokkaasti sekä kehittää ja ylläpitää tehokasta, varmaa ja taloudellista siirtoverkkoa.

3. Vertikaalisesti integroituneen yrityksen tytäryhtiöt, jotka harjoittavat tuotanto- tai toimitustoimintoja, eivät saa omistaa suoraan eivätkä välillisesti siirtoverkonhaltijan osakkeita. Siirtoverkonhaltija ei saa omistaa suoraan eikä välillisesti sellaisten vertikaalisesti integroituneiden yritysten tytäryhtiöiden osakkeita, jotka harjoittavat tuotanto- tai toimitustoimintoja, eikä se saa vastaanottaa osinkoja eikä muunlaista rahallista hyötyä tällaisilta tytäryhtiöiltä.

(¹) Ensimmäinen neuvoston direktiivi 68/151/ETY, annettu 9 päivänä maaliskuuta 1968, niiden takeiden yhteensovittamisesta samanveroisiksi, joita jäsenvaltioissa vaaditaan perustamissopimuksen 58 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuilta yhtiöiltä niiden jäsenten sekä ulkopuolisten etujen suojaamiseksi (EYVL L 65, 14.3.1968, s. 8).

▼B

4. Siirtoverkonhaltijan koko hallintorakenteen ja yhtiöjärjestyksen on oltava sellaiset, että siirtoverkonhaltijan tosiasiallinen riippumattomuus voidaan varmistaa tämän luvun mukaisesti. Vertikaalisesti integroitunut yritys ei saa määrittää suoraan eikä välillisesti siirtoverkonhaltijan kilpailukäyttäytymistä tämän päivittäisessä toiminnassa ja verkon hallinnoinnissa tai 22 artiklan nojalla laaditun kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman valmisteluun tarvittavissa toiminnoissa.

5. Suorittaessaan tämän direktiivin 13 artiklan ja 17 artiklan 2 kohdan mukaisia tehtäviään ja noudattaessaan asetuksen (EY) N:o 715/2009 13 artiklan 1 kohtaa, 14 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, 16 artiklan 2, 3 ja 5 kohtaa, 18 artiklan 6 kohtaa ja 21 artiklan 1 kohtaa siirtoverkonhaltijat eivät saa harjoittaa syrjintää eri henkilöitä tai yhteisöjä kohtaan, eivätkä ne saa rajoittaa, vääristää tai estää kilpailua tuotannon tai toimituksen alalla.

6. Vertikaalisesti integroituneen yrityksen ja siirtoverkonhaltijan välisten mahdollisten kaupallisten ja rahoituksellisten suhteiden, mukaan lukien siirtoverkonhaltijan lainat vertikaalisesti integroituneelle yritykselle, on oltava markkinaehtoisia. Siirtoverkonhaltijan on säilytettävä yksityiskohtaiset tiedot tällaisista kaupallisista ja rahoituksellisista suhteista ja annettava ne pyydettyäessä sääntelyviranomaisen käyttöön.

7. Siirtoverkonhaltijan on toimitettava sääntelyviranomaiselle hyväksyntää varten kaikki vertikaalisesti integroituneen yrityksen kanssa tehdyt kaupalliset ja rahoitukselliset sopimukset.

8. Siirtoverkonhaltijan on ilmoitettava sääntelyviranomaiselle 17 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetut rahoitusvarat, jotka ovat käytävissä tuleviin investointihankkeisiin ja/tai nykyisten varojen korvaamiseen.

9. Vertikaalisesti integroituneen yrityksen on pidättäydyttävä kaikista toimista, jotka vaikeuttavat tai haittaavat siirtoverkonhaltijan tämän luvun mukaisten velvoitteiden noudattamista, eikä se saa vaatia, että siirtoverkonhaltijan on pyydettyä vertikaalisesti integroituneelta yritykseltä lupaa näiden velvoitteiden täyttämiseen.

10. Asianomaisen jäsenvaltion on hyväksyttävä ja nimettävä siirtoverkonhaltijaksi yritys, jonka sääntelyviranomaisen on varmistanut täyttävän tämän luvun vaatimukset. Tällöin sovelletaan joko tämän direktiivin 10 artiklassa ja asetuksen (EY) N:o 715/2009 3 artiklassa taikka tämän direktiivin 11 artiklassa säädettyä sertifiointimenettelyä.

*19 artikla***Henkilöstön riippumattomuus ja siirtoverkonhaltijan hallinnointi**

1. Siirtoverkonhaltijan valvontaelimen, joka on nimitetty 20 artiklan mukaisesti, on tehtävä päätökset siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavien henkilöiden ja/tai sen hallintoelinten jäsenien nimittämisestä ja nimityksen uusimisesta sekä palvelussuhteen ehtoista, mukaan lukien palkkaus ja palvelussuhteen päättäminen.

▼B

2. Henkilöiden, jotka valvontaelin on nimennyt siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaaviksi johtohenkilöiksi ja/tai sen hallintoelinten jäseniksi tai joiden nimitys uusitaan, henkilötiedot ja heidän palvelussuhteensa ehtoja, kestoja ja päättämistä koskevat edellytykset sekä tällaisen palvelussuhteen päättämistä koskevan päätösehdotuksen syyt on ilmoitettava sääntelyviranomaiselle. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuista edellytyksistä ja päätöksistä tulee sitovia ainoastaan, jos sääntelyviranomainen ei vastusta niitä kolmen viikon kuluessa ilmoittamisesta.

Sääntelyviranomainen voi vastustaa 1 kohdassa tarkoitettuja päätöksiä

a) jos syntyy epäilyjä sen suhteen, onko siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavaksi henkilöksi ja/tai sen hallintoelinten jäseneksi nimetty henkilö ammatillisesti riippumaton, tai

b) kun kyseessä on palvelussuhteen ennenaikainen päättäminen, on epäilyjä ennenaikaisen päättämisen oikeutuksesta.

3. Siirtoverkonhaltijaa lukuun ottamatta tässä kohdassa tarkoitettulla siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavalla henkilöllä ja/tai sen hallintoelinten jäsenillä ei saa olla ollut nimitystään edeltävien kolmen vuoden aikana suoraan eikä välillisesti minkäänlaista muuta ammatillista asemaa tai vastuuta, etua tai liikesuhteita missään muussa vertikaalisesti integroituneen yrityksen osassa tai sen määräysvaltaa käyttävässä osakkeenomistajassa.

4. Siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavilla henkilöillä ja/tai sen hallintoelinten jäsenillä ja työntekijöillä ei saa olla suoraan eikä välillisesti minkäänlaista muuta ammatillista asemaa tai vastuuta, etua tai liikesuhteita missään muussa vertikaalisesti integroituneen yrityksen osassa tai sen määräysvaltaa käyttävässä osakkeenomistajassa.

5. Siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavilla henkilöillä ja/tai sen hallintoelinten jäsenillä ja työntekijöillä ei saa olla suoraan tai välillisesti minkäänlaista etua missään vertikaalisesti integroituneen yrityksen osassa, lukuun ottamatta siirtoverkonhaltijaa, eikä heillä ole oikeutta saada siltä suoraan tai välillisesti minkäänlaista taloudellista etua. Heidän palkkansa ei saa riippua vertikaalisesti integroituneen yrityksen, lukuun ottamatta siirtoverkonhaltijaa, toiminnoista tai tuloksista.

6. Siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaaville henkilöille ja/tai sen hallintoelinten jäsenille on varmistettava tosiasiallinen oikeus hakea sääntelyviranomaiselta muutosta heidän palvelussuhteensa ennen aikaista päättämistä koskeviin päätöksiin.

7. Sen jälkeen, kun siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavien henkilöiden ja/tai sen hallintoelinten jäsenten palvelussuhde siirtoverkonhaltijassa on päättynyt, heillä ei saa olla vähintään neljään vuoteen minkäänlaista ammatillista asemaa tai vastuuta, etua tai liikesuhdetta missään vertikaalisesti integroituneen yrityksen osassa, lukuun ottamatta siirtoverkonhaltijaa, eikä sen määräysvaltaa käyttävässä osakkeenomistajassa.

▼B

8. Edellä olevan 3 kohdan säännöksiä sovelletaan suurimpaan osaan siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavista henkilöistä ja/tai sen hallintoelinten jäsenistä.

Siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavilla henkilöillä ja/tai sen hallintoelinten jäsenillä, joita 3 kohdan säännökset eivät koske, ei saa olla ollut ainakaan nimitystään edeltävien kuuden kuukauden aikana johtavaa asemaa tai muuta vastaavaa tehtävää vertikaalisesti integroituneessa yrityksessä.

Tämän kohdan ensimmäistä alakohtaa sekä 4–7 kohtaa sovelletaan kaikkiin johtoon kuuluviin henkilöihin sekä niihin henkilöihin, jotka raportoivat näille suoraan verkon käyttöön, ylläpitoon tai kehittämiseen liittyvistä asioista.

*20 artikla***Valvontaelin**

1. Siirtoverkonhaltijalla on oltava valvontaelin, joka vastaa sellaisten päätösten tekemisestä, joilla voi olla merkittävä vaikutus siirtoverkonhaltijan osakkeenomistajien varojen arvoon, ja erityisesti sellaisten päätösten tekemisestä, jotka koskevat vuotuisten ja pitkän aikavälin rahoitussuunnitelmien hyväksyntää, siirtoverkonhaltijan velkaantumisasetta ja osakkeenomistajille jaettujen osinkojen määrää. Valvontaelimen toimivaltaan eivät kuulu päätökset, jotka liittyvät siirtoverkonhaltijan päivittäiseen toimintaan ja verkon hallinointiin tai 22 artiklan nojalla laaditun kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman valmisteluun tarvittaviin toimiin.

2. Valvontaelimeen on kuuluttava vertikaalisesti integroitunutta yritystä edustavia jäseniä, kolmannen osapuolen osakkeenomistajia edustavia jäseniä ja, jos näin jäsenvaltion asiaa koskevassa lainsäädännössä säädetään, siirtoverkonhaltijan työntekijöiden kaltaisia muita asianomaisia osapuolia edustavia jäseniä.

3. Edellä olevan 19 artiklan 2 kohdan ensimmäistä alakohtaa ja 19 artiklan 3–7 kohtaa on sovellettava vähintään puoleen valvontaelimen jäsenistä vähennettynä yhdellä.

Valvontaelimen kaikkiin jäseniin sovelletaan 19 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan b alakohtaa.

*21 artikla***Sääntöjen noudattamista koskeva ohjelma ja seurannasta vastaava toimihenkilö**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että siirtoverkonhaltijat laativat ja panevat täytäntöön sääntöjen noudattamista koskevan ohjelman, jossa vahvistetaan toteutetut toimenpiteet, joilla varmistetaan, että syrjintää ei esiinny ja että tämän ohjelman noudattamista seurataan asianmukaisesti. Sääntöjen noudattamista koskevassa ohjelmassa on esitettävä työntekijöiden erityiset velvoitteet näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Se edellyttää sääntelyviranomaisen hyväksyntää. Rajoittamatta kansallisen sääntelyviranomaisen toimivaltaa, ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön on valvottava riippumattomasti ohjelman noudattamista.

▼B

2. Ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön nimittää valvontaelin, ja sääntelyviranomaisen on hyväksyttävä nimitys. Sääntelyviranomaisen voi kieltäytyä hyväksymästä ohjelman seurannasta vastaavaa toimihenkilöä ainoastaan riippumattomuuden tai ammatillisten valmiuksien puuttumisen johdosta. Ohjelman seurannasta vastaava toimihenkilö voi olla joko luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Ohjelman seurannasta vastaavaan toimihenkilöön sovelletaan 19 artiklan 2–8 kohtaa.
3. Ohjelman seurannasta vastaava toimihenkilö vastaa:
 - a) sääntöjen noudattamista koskevan ohjelman täytäntöönpanon seurannasta;
 - b) sellaisen vuosikertomuksen laadinnasta, jossa selvitetään, mihin toimenpiteisiin on ryhdytty sääntöjen noudattamista koskevan ohjelman täytäntöönpanemiseksi, ja sen toimittamisesta sääntelyviranomaiselle;
 - c) sääntöjen noudattamista koskevaan ohjelmaan ja sen täytäntöönpanoon liittyvästä raportoinnista valvontaelimelle sekä niitä koskevien suositusten antamisesta;
 - d) sääntöjen noudattamista koskevan ohjelman täytäntöönpanoon liittyvien merkittävien rikkomusten ilmoittamisesta sääntelyviranomaiselle; ja
 - e) vertikaalisesti integroituneen yrityksen ja siirtoverkonhaltijan välisiä mahdollisia kaupallisia ja rahoituksellisia suhteita koskevan kertomuksen antamisesta sääntelyviranomaiselle.
4. Ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön on toimitettava sääntelyviranomaiselle päätösehdotukset investointisuunnitelmasta tai verkkoon tehtävistä yksittäisistä investoinneista. Tämä on tehtävä viimeistään silloin, kun siirtoverkonhaltijan hallinto ja/tai toimivaltainen hallintoelin toimittaa ne valvontaelimelle.
5. Jos vertikaalisesti integroitunut yritys on yleiskokouksessa tai nimittämiensä valvontaelimen jäsenten äänestyksessä estänyt jonkin päätöksen tekemisen, minkä johdosta sellaiset investoinnit estyvät tai viivästyvät, jotka kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman mukaan olisi pitänyt tehdä seuraavien kolmen vuoden kuluessa, ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön on ilmoitettava tästä sääntelyviranomaiselle, jonka on tämän jälkeen toimittava 22 artiklan mukaisesti.
6. Sääntelyviranomaisen on hyväksyttävä ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön toimeksianto tai palvelussuhdetta koskevat edellytykset, mukaan lukien toimeksiannon kesto. Kyseisillä edellytyksillä on varmistettava ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön riippumattomuus, myös antamalla tälle kaikki tämän tehtävien hoitamiseksi tarvittavat voimavarat. Toimeksiantonsa aikana ohjelman seurannasta vastaavalla toimihenkilöllä ei saa olla minkäänlaista muuta ammatillista asemaa, vastuuta tai etuja suoraan tai välillisesti vertikaalisesti integroituneen yrityksen minkään osan kanssa tai sen määräysvaltaisten osakkeenomistajien kanssa.
7. Ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön on raportoitava sääntelyviranomaiselle säännöllisesti joko suullisesti tai kirjallisesti ja sillä on oltava oikeus antaa säännöllisesti raportteja joko suullisesti tai kirjallisesti siirtoverkonhaltijan valvontaelimelle.

▼ B

8. Ohjelman seurannasta vastaava toimihenkilö voi osallistua kaikkiin siirtoverkonhaltijan hallinnon tai hallintoelinten kokouksiin sekä valvontaelimen kokouksiin ja yleiskokoukseen. Ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön on osallistuttava kaikkiin kokouksiin, joissa käsitellään seuraavia asioita:

- a) asetuksessa (EY) N:o 715/2009 määritellyt verkkoon pääsyä koskevat edellytykset ennen kaikkea tariffien, kolmannen osapuolen verkkoon pääsyyn liittyvien palvelujen, kapasiteetin jaon ja ylikuormituksen hallinnan, avoimuuden, tasapainottamisen ja jälkimarkkinoiden osalta;
- b) siirtoverkon käyttöä, ylläpitoa ja kehittämistä koskevat hankkeet, mukaan lukien investoinnit uusiin liikenneyhteyksiin, kapasiteetin lisäämiseen ja nykyisen kapasiteetin optimoimiseen;
- c) siirtoverkon käyttämiseksi tarvittavat energian ostot ja myynnit.

9. Ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön on valvottava, että siirtoverkonhaltija noudattaa 16 artiklan säännöksiä.

10. Ohjelman seurannasta vastaavalla toimihenkilöllä on oltava pääsy kaikkiin asiaa koskeviin tietoihin ja siirtoverkonhaltijan toimistoihin ja kaikkiin tehtäviensä hoitamiseksi tarvittaviin tietoihin.

11. Sääntelyviranomaisen antaman etukäteishyväksynnän jälkeen valvontaelin voi erottaa ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön. Sen on erotettava ohjelman seurannasta vastaava toimihenkilö riippumattomuuden tai ammatillisten valmiuksien puuttumisen johdosta sääntelyviranomaisen pyynnöstä.

12. Ohjelman seurannasta vastaavalla toimihenkilöllä on oltava pääsy siirtoverkonhaltijan toimistotiloihin ilman ennakoilmoitusta.

22 artikla

Verkon kehittäminen ja toimivalta tehdä investointipäätöksiä

1. Sen jälkeen, kun siirtoverkonhaltija on kuullut kaikkia asianomaisia sidosryhmiä, sen on toimitettava joka vuosi sääntelyviranomaiselle kymmenvuotinen verkon kehittämissuunnitelma, joka perustuu nykyisiin ja ennakoituihin toimituksiin ja kysyntään. Tähän kehittämissuunnitelmaan on sisällyttävä tehokkaita toimenpiteitä, joilla varmistetaan verkon suorituskyvyn riittävyys ja toimitusvarmuus.

2. Kymmenvuotisessa verkon kehittämissuunnitelmassa on erityisesti:

- a) ilmoitettava markkinaosapuolille ne pääasialliset siirtoinfrastruktuurit, joita on rakennettava tai parannettava seuraavien kymmenen vuoden aikana;
- b) mainittava kaikki jo päätetyt investoinnit ja uudet investoinnit, jotka on tehtävä seuraavien kolmen vuoden aikana; ja
- c) vahvistettava määräaika kaikille investointihankkeille.

▼B

3. Siirtoverkonhaltijan on kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaa laatiessaan tehtävä kohtuullisia oletuksia tuotannon, toimitusten ja kulutuksen sekä muiden maiden kanssa käytävän kaupan kehityksestä ottaen huomioon alueellisia ja yhteisön laajuisia verkkoja sekä varastointia ja nesteytetyn maakaasun jälleenhöyrystämislaitteistoja koskevat investointisuunnitelmat.

4. Sääntelyviranomaisen on kuultava kaikkia tosiasiallisia tai mahdollisia verkkokäyttäjiä kymmenvuotisesta verkon kehittämissuunnitelmasta julkisella ja avoimella tavalla. Henkilöitä tai yrityksiä, jotka väittävät olevansa mahdollisia käyttäjiä, voidaan pyytää perustelemaan väitteensä. Sääntelyviranomaisen on julkaistava kuulemisprosessin tulokset erityisesti mahdollisten investointitarpeiden osalta.

5. Sääntelyviranomaisen on tarkasteltava, kattaako kymmenvuotinen verkon kehittämissuunnitelma kaikki kuulemisprosessissa esille tulleet investointitarpeet ja onko se johdonmukainen asetuksen (EY) N:o 715/2009 8 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetun ei-sitovan yhteisön laajuisen kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman kanssa (yhteisön laajuinen kymmenvuotinen verkon kehittämissuunnitelma). Jos suunnitelman johdonmukaisuutta ei-sitovan yhteisön laajuisen kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman kanssa epäillä, sääntelyviranomaisen on neuvoteltava viraston kanssa. Sääntelyviranomaisen voi vaatia siirtoverkonhaltijaa muuttamaan kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaansa.

6. Sääntelyviranomaisen on seurattava ja arvioitava kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman täytäntöönpanoa.

7. Jos kyseessä ei ole ylivoimainen este ja siirtoverkonhaltija ei tee investointia, joka kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman mukaan olisi pitänyt tehdä seuraavien kolmen vuoden kuluessa, jäsenvaltioiden on varmistettava, että sääntelyviranomaisen on velvollinen toteuttamaan ainakin yhden seuraavista toimenpiteistä sen varmistamiseksi, että kyseessä oleva investointi tehdään, jos tällä investoinnilla on vielä merkitystä viimeisimmän kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman perusteella:

- a) siirtoverkonhaltija veloitetaan tekemään kyseessä olevat investoinnit;
- b) kaikille investoijille avoin tarjouskilpailu järjestetään kyseessä olevasta investoinnista; tai
- c) siirtoverkonhaltija veloitetaan hyväksymään pääoman korotus tarvittavien investointien rahoittamiseksi ja sallimaan riippumattomien investoijien osallistuminen pääoman merkitsemiseen.

Jos sääntelyviranomaisen on käyttänyt ensimmäisen alakohdan b alakohdan mukaista toimivaltaansa, se voi velvoittaa siirtoverkonhaltijan hyväksymään yhden tai useita seuraavista:

- a) jonkin kolmannen osapuolen suorittama rahoitus;
- b) jonkin kolmannen osapuolen suorittama rakentaminen;
- c) asianomaisten uusien varojen hankkiminen;
- d) asianomaisten uusien varojen käyttäminen.

▼B

Siirtoverkonhaltijan on annettava investoijille kaikki investoinnin tekemiseksi tarvittavat tiedot, liitettävä uusia kohteita siirtoverkkoon ja yleisesti pyrittävä helpottamaan investointihankkeen täytäntöönpanoa parhaalla mahdollisella tavalla.

Asiaankuuluville rahoitusjärjestelyille on saatava sääntelyviranomaisen hyväksyntä.

8. Jos sääntelyviranomainen on käyttänyt 7 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaista toimivaltaansa, asiaankuuluvan tariffisääntelyn on katettava kyseessä olevien investointien kustannukset.

23 artikla

Varastojen, nesteytetyn maakaasun jälleenhöyrystämislaitteistojen ja teollisuusasiakkaiden liittämistä siirtoverkkoon koskevat päätöksentekovaltuudet

1. Siirtoverkonhaltijan on laadittava ja julkaistava avoimet ja tehokkaat menettelyt ja tariffit varastojen, nesteytetyn maakaasun jälleenhöyrystämislaitteistojen ja teollisuusasiakkaiden liittämiseksi verkkoon syrjimättömällä tavalla. Menettelyt edellyttävät sääntelyviranomaisen hyväksyntää.

2. Siirtoverkonhaltija ei saa kieltäytyä hyväksymästä uusien varastojen, nesteytetyn maakaasun jälleenhöyrystämislaitteistojen tai teollisuusasiakkaiden liittämistä siirtoverkkoon vetoamalla käytettävissä olevassa verkkokapasiteetissa myöhemmin mahdollisesti ilmeneviin rajoituksiin tai verkkokapasiteetin välttämättömään lisäämiseen liittyviin lisäkustannuksiin. Siirtoverkonhaltijan on varmistettava uudelle liitännälle riittävä syöttö- ja ottokapasiteetti.

V LUKU

JAKELU JA TOIMITUS*24 artikla***Jakeluverkonhaltijoiden nimeäminen**

Jäsenvaltioiden on nimettävä tai vaadittava jakeluverkon omistavia tai niistä vastuussa olevia yrityksiä nimeämään jäsenvaltioiden määrittelemäksi ajaksi tehokkuuden ja taloudellisen tasapainon huomioon ottaen yksi tai useampi jakeluverkonhaltija. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kyseiset verkonhaltijat toimivat 25, 26 ja 27 artiklan mukaisesti.

*25 artikla***Jakeluverkonhaltijoiden tehtävät**

1. Kunkin jakeluverkonhaltijan velvollisuutena on varmistaa verkon pitkän aikavälin valmiudet vastata kaasun jakelua koskevaan kohtuulliseen kysyntään sekä käyttää, ylläpitää ja kehittää taloudellisten edellytysten mukaisesti turvallista, luotettavaa ja tehokasta verkkoa alueellaan ottaen ympäristö ja energiatehokkuuden edistäminen asianmukaisesti huomioon.

▼B

2. Jakeluverkonhaltija ei saa missään tapauksessa harjoittaa syrjintää verkon käyttäjien tai käyttäjäryhmien välillä eikä varsinkaan siihen omistussuhteessa olevia yrityksiä suosivalla tavalla.

3. Kunkin jakeluverkonhaltijan on toimitettava mille tahansa toiselle jakeluverkonhaltijalle, siirtoverkonhaltijalle sekä nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston ja/tai varastointilaitteiston haltijalle tarpeelliset tiedot sen varmistamiseksi, että maakaasun siirto ja varastointi voi tapahtua yhteenliitetyn verkon varman ja tehokkaan käytön kanssa yhteensopivalla tavalla.

4. Kunkin jakeluverkonhaltijan on toimitettava verkon käyttäjille tiedot, joita nämä tarvitsevat päästäkseen tehokkaasti verkkoon ja käyttääkseen sitä tehokkaasti.

5. Jos jakeluverkonhaltija on vastuussa jakeluverkon tasapainottamisesta, sen tätä varten vahvistamien sääntöjen on oltava tasapuolisia, avoimia ja syrjimättömiä ja niihin on sisällyttävä säännöt verkon käyttäjiltä energian tasepoikkeamista veloittavista maksuista. Jakeluverkonhaltijoiden näiden palvelujen tarjontaan soveltamat ehdot ja edellytykset, säännöt ja tariffit mukaan luettuina, on vahvistettava syrjimättömällä ja kustannuksia vastaavalla tavalla 41 artiklan 6 kohdan mukaista menettelmää noudattaen, ja ne on julkaistava.

*26 artikla***Jakeluverkonhaltijoiden eriyttäminen**

1. Jos jakeluverkonhaltija kuuluu vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, sen on oltava riippumaton muista jakeluverkkoon liittymättömistä toiminnoista ainakin oikeudellisen muotonsa, organisaationsa ja päätöksentekonsa osalta. Nämä säännöt eivät velvoita erottamaan jakeluverkon voimavarojen omistajuutta vertikaalisesti integroituneesta yrityksestä.

2. Edellä 1 kohdassa asetettujen vaatimusten lisäksi jakeluverkonhaltijan, joka kuuluu vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, on oltava organisaationsa ja päätöksentekonsa osalta riippumaton muusta jakeluverkkoon liittymättömästä toiminnasta. Tämän saavuttamiseksi on sovellettava seuraavia vähimmäisvaatimuksia:

- a) jakeluverkonhaltijan hallinnosta vastaavat henkilöt eivät saa osallistua sellaisen integroituneen maakaasualan yrityksen yritysraenteisiin, joka vastaa suoraan tai välillisesti maakaasun tuotantoon, siirtoon tai toimittamiseen liittyvästä päivittäisestä toiminnasta;
- b) asianmukaiset toimenpiteet on toteutettava sen varmistamiseksi, että jakeluverkonhaltijan hallinnosta vastaavien henkilöiden ammatilliset edut otetaan huomioon tavalla, joka varmistaa sen, että he voivat toimia riippumattomasti;

▼B

- c) jakeluverkonhaltijalla on oltava verkon käyttöön, ylläpitoon tai kehittämiseen tarvittavien voimavarojen osalta tosiasiallinen päätöksenteko-oikeus, joka on riippumaton integroituneesta maakaasualan yrityksestä. Jakeluverkonhaltijalla on oltava käytössään näiden tehtävien hoitamiseksi tarvittavat voimavarat, myös henkilöstövoimavarat sekä tekniset, taloudelliset ja fyysiset voimavarat. Tämä ei saisi estää asianmukaisten koordinoituneiden käytöä sen varmistamiseksi, että emoyhtiön taloudelliset ja hallinnolliset valvontaoikeudet suojataan tytäryhtiöstä saatavan pääoman tuoton osalta, jota säännellään epäsuorasti 41 artiklan 6 kohdan mukaisesti. Erityisesti tämä antaa emoyhtiölle mahdollisuuden hyväksyä jakeluverkonhaltijan vuosittaisen rahoitussuunnitelman tai vastaavan välineen ja asettaa yleiset rajat tytäryhtiönsä velkaantumisasteelle. Emoyhtiöllä ei ole oikeutta antaa ohjeita, jotka koskevat päivittäisiä toimintoja tai jakelulinjojen rakentamiseen tai niiden laadun parantamiseen liittyviä yksittäisiä päätöksiä, jotka eivät ylitä hyväksytyyn rahoitussuunnitelman tai vastaavan välineen ehtoja; ja
- d) jakeluverkonhaltijan on laadittava sääntöjen noudattamista koskeva ohjelma, jossa esitetään toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei syrjintää esiinny, ja varmistettava ohjelman noudattamisen asianmukainen seuranta. Sääntöjen noudattamista koskevassa ohjelmassa on esitettävä työntekijöiden erityiset velvoitteet tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Ohjelman noudattamisen seurannasta vastaavan henkilön tai elimen (ohjelman seurannasta vastaava toimihenkilö) on esitettävä toteutetuista toimenpiteistä 39 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulle sääntelyviranomaiselle vuosittain kertomus, joka on julkaistava. Ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön on oltava täysin riippumaton, ja hänen on tehtäviensä suorittamiseksi voitava saada käyttöönsä kaikki tarpeelliset tiedot jakeluverkonhaltijasta ja kaikilta sidosyrityksiltä.

3. Jos jakeluverkonhaltija kuuluu vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, jäsenvaltioiden on varmistettava, että sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset elimet valvovat jakeluverkonhaltijan toimintaa, jotta se ei voi hyötyä vertikaalisesta integroitumisestaan kilpailun vääristämiseksi. Vertikaalisesti integroituneet jakeluverkonhaltijat eivät enenkään viestinnässään ja tuotemerkeissään saa aiheuttaa epäselvyyttä siitä, että vertikaalisesti integroituneen yrityksen toimituksista huolehtiva liiketoimintahaara on erillinen yksikkö.

4. Jäsenvaltiot voivat päättää, ettei 1, 2 ja 3 kohtaa sovelleta sellaisiin integroituneisiin maakaasualan yrityksiin, joilla on alle 100 000 verkkoon liitettyä asiakasta.

*27 artikla***Jakeluverkonhaltijoiden salassapitovelvollisuus**

1. Kunkin jakeluverkonhaltijan on pidettävä liiketoiminnan harjoittamisen yhteydessä saadut kaupallisesti arkaluonteiset tiedot luottamuksellisina ja estettävä omaa toimintaansa koskevien, mahdollisesti kaupallista

▼B

etua tuottavien tietojen luovuttaminen syrjivällä tavalla, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 30 artiklan soveltamista tai muun lakiin perustuvan tietojen luovutusvelvollisuuden täyttämistä.

2. Jakeluverkonhaltijat eivät saa niihin omistussuhteessa olevien yritysten maakaasun myynnin tai oston yhteydessä käyttää väärin kaupallisesti arkaluonteisia tietoja, joita ne ovat saaneet kolmansilta osapuolilta verkkoon pääsyä järjestettäessä tai siitä neuvoteltaessa.

*28 artikla***Suljetut jakeluverkot**

1. Jäsenvaltiot voivat sallia, että kansalliset sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset luokittelevat suljetuksi jakeluverkoksi verkon, jossa jaetaan kaasua maantieteellisesti rajatulla teollisuus- tai elinkeinoalueella tai yhteisiä palveluja tarjoavalla alueella ja jossa ei toimiteta sähköä kotitalousasiakkaille, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 4 kohdan soveltamista, jos:

- a) erityisistä teknisistä tai turvallisuuteen liittyvistä syistä kyseisen verkon käyttäjien toiminnot tai tuotantoprosessi on integroitu; tai
- b) kyseisessä verkossa jaetaan kaasua ensisijaisesti verkon omistajalle tai verkonhaltijalle tai niihin omistussuhteessa oleville yrityksille.

2. Jäsenvaltiot voivat sallia, että kansalliset sääntelyviranomaiset vapauttavat suljetun jakeluverkon haltijan 32 artiklan 1 kohdassa säädetystä vaatimuksesta, jonka mukaan tariffit tai niiden laskentamenetelmät hyväksytään 41 artiklan mukaisesti ennen niiden voimaantuloa.

3. Jos myönnetään vapautus 2 kohdan mukaisesti, sovellettavat tariffit tai niiden laskentamenetelmät on tarkistettava ja hyväksyttävä 41 artiklan mukaisesti suljetun jakeluverkon käyttäjän pyynnöstä.

4. Satunnainen käyttö pienessä määrässä kotitalouksia, joilla on työsuhteeseen perustuvia tai vastaavia yhteyksiä jakeluverkon omistajaan ja jotka sijaitsevat suljetun jakeluverkon piiriin kuuluvalla alueella, ei estä 2 kohdan mukaisen vapautuksen myöntämistä.

*29 artikla***Yhdistetty siirto- ja jakeluverkonhaltija**

Edellä oleva 26 artiklan 1 kohta ei estä yhdistetyn siirtoverkon, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston, varastointilaitteiston ja jakeluverkon haltijan toimintaa edellyttäen, että tämä verkonhaltija noudattaa 9 artiklan 1 kohtaa tai 14 ja 15 artiklaa tai IV lukua tai kuuluu 49 artiklan 6 kohdan soveltamisalaan.



VI LUKU

ERITYTTÄMINEN JA KIRJANPIDON AVOIMUUS

30 artikla

Oikeus tutustua kirjanpitoon

1. Jäsenvaltioilla tai niiden nimeämillä toimivaltaisilla viranomaisilla, myös 39 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilla sääntelyviranomaisilla ja 34 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuilla riitojenratkaisuviranomaisilla, on oltava tehtäviensä hoitamisen niin edellyttäessä oikeus tutustua maakaasualan yritysten kirjanpitoon 31 artiklan mukaisesti.

2. Jäsenvaltioiden ja nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten, 39 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen sääntelyviranomaisten sekä riitojenratkaisuviranomaisten mukaan lukien, on pidettävä kaupallisesti arkaluonteiset tiedot luottamuksellisina. Jäsenvaltiot voivat edellyttää tällaisten tietojen paljastamista, jos se on tarpeen toimivaltaisten viranomaisten tehtävien hoitamisen kannalta.

31 artikla

Kirjanpidon eriyttäminen

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että maakaasualan yritysten kirjanpito hoidetaan tämän artiklan 2–5 kohdan mukaisesti. Jos maakaasualan yritykset voivat poiketa tästä säännöksestä tämän direktiivin 49 artiklan 2 ja 4 kohdan perusteella, niiden on pidettävä ainakin sisäistä kirjanpitoaan tämän artiklan säännösten mukaisesti.

2. Maakaasualan yritysten on niiden omistusrakenteesta tai oikeudellisesta muodosta riippumatta laadittava tilinpäätöksensä, annettava tiilinsä tarkastettaviksi ja julkaistava tilinpäätöksensä yhtiömuodoltaan tietynlaisten yhtiöiden tilinpäätöksistä perustamissopimuksen 44 artiklan 2 kohdan g alakohdan ⁽¹⁾ nojalla 25 päivänä heinäkuuta 1978 annetun neljännen neuvoston direktiivin 78/660/ETY ⁽²⁾ perusteella annetun osakeyhtiöiden tilinpäätöksiä koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Yritysten, joilla ei lain mukaan ole velvoitetta julkaista tilinpäätöstään, on pidettävä pääkonttorissaan yleisön saatavilla jäljennös tilinpäätöksensä.

3. Syrjinnän, ristosubvention ja kilpailun vääristymisen välttämiseksi maakaasualan yritysten on sisäisessä kirjanpidossaan pidettävä erillistä kirjanpitoa kustakin maakaasun siirtoon, jakeluun, nesteytetyn maakaasun käsittelyyn sekä varastointiin liittyvästä toiminnosta siten kuin niitä

⁽¹⁾ Direktiivin 78/660/ETY nimi on mukautettu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artikloiden uudelleen numeroinnin, jota Amsterdamin sopimuksen 12 artikla edellyttää, ottamiseksi huomioon; alkuperäinen viittaus oli 54 artiklan 3 kohdan g alakohtaan.

⁽²⁾ EYVL L 222, 14.8.1978, s. 11.

▼B

vaadittaisiin tekemään, jos erilliset yritykset harjoittaisivat kyseisiä toimintoja. Niiden on myös laadittava tilinpäätös, joka voi olla konsolidoitu, kaasun siirtoon, jakeluun, nesteytetyn maakaasun käsittelyyn sekä varastointiin liittymättömistä muista toiminnoista. Niiden on pidettävä erillistä kirjanpitoa vaatimukset täyttävälle asiakkaille ja muille asiakkaille suoritettaviin toimituksiin liittyvistä toiminnoista 1 päivään heinäkuuta 2007 asti. Kirjanpidossa on eriteltävä siirtoverkon tai jakeluverkon omistamisesta saatava tuotto. Yritysten on tarvittaessa laadittava konsolidoitu tilinpäätös muista kuin kaasualaan kuuluvista toiminnoista. Sisäisessä kirjanpidossa on laadittava erillinen tase ja tuloslaskelma kustakin liiketoiminnasta.

4. Edellä 2 kohdassa tarkoitettussa tilintarkastuksessa on varmistettava erityisesti, että noudatetaan 3 kohdassa tarkoitettua velvoitetta välttää syrjintää ja ristiinsubventiota.

5. Yritysten on eriteltävä sisäisessä kirjanpidossaan varojen ja velkojen sekä menojen ja tulojen jakautumista sekä poistoja koskevat säännöt, joita ne noudattavat 3 kohdassa tarkoitettua eriytettyä kirjanpitoa laatiessaan, tämän kuitenkaan rajoittamatta kansallisten kirjanpitosääntöjen soveltamista. Kyseisiä sisäisiä sääntöjä saa muuttaa ainoastaan poikkeustapauksissa. Tällaiset muutokset on ilmoitettava ja asianmukaisesti perusteltava.

6. Tilinpäätöksen liitetiedoissa on ilmoitettava kaikki tärkeät liiketoimet, jotka on suoritettu omistussuhteessa olevien yritysten kanssa.

VII LUKU

VERKKOON PÄÄSYN JÄRJESTÄMINEN

32 artikla

Kolmannen osapuolen pääsy verkkoon

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kolmansien osapuolten siirto- ja jakeluverkkoihin ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksiin pääsyä varten luodaan julkaistuihin tariffeihin perustuva järjestelmä, jota voidaan soveltaa kaikkiin vaatimukset täyttäviin asiakkaisiin, maakaasun toimittajat mukaan lukien, ja jota sovelletaan puolueettomasti ja syrjimättömästi verkon käyttäjien välillä. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 39 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu sääntelyviranomaisen hyväksyy nämä tariffit tai niiden laskentamenetelmät 41 artiklan mukaisesti ennen niiden voimaantuloa ja että tariffit ja, jos ainoastaan menetelmät hyväksytään, menetelmät julkaistaan ennen niiden voimaantuloa.

2. Toimintojensa toteuttamiseksi, rajojen yli tapahtuvaan siirtoon liittyvät toiminnot mukaan lukien, siirtoverkonhaltijoilla on tarvittaessa oltava pääsy muiden siirtoverkonhaltijoiden verkkoon.

3. Tämän direktiivin säännökset eivät estä pitkäaikaisten sopimusten tekemistä, kunhan ne ovat yhteisön kilpailusääntöjen mukaisia.

*33 artikla***Varastojen käyttöoikeus**

1. Järjestääkseen varastojen ja putkilinjarastoinnin käyttöoikeuden silloin kun se on teknisesti ja/tai taloudellisesti tarpeellista tehokkaan verkkoon pääsyn tarjoamiseksi asiakkaille suuntautuvia toimituksia varten sekä järjestääkseen lisäpalvelujen käyttöoikeuden jäsenvaltiot voivat valita jommankumman tai molemmat 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuista menettelyistä. Näitä menettelyjä sovelletaan tasapuolisten, avointen ja syrjimättömien perusteiden mukaisesti.

Sääntelyviranomaisten, kun jäsenvaltioissa on niin säädetty, tai jäsenvaltioiden on määriteltävä ja julkaistava perusteet, joiden mukaisesti voidaan määrittää varastoihin ja putkilinjarastointiin sovellettava käyttöoikeusjärjestelmä. Niiden on julkaistava tai velvoitettava varastointilaitteiston tai siirtoverkon haltijat julkaisemaan tiedot siitä, mitä varastoja tai varastojen osia ja mitä mahdollisuuksia putkilinjarastointiin tarjotaan käytettäväksi 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen eri menettelyjen mukaisesti.

Toisen alakohdan toisen virkkeen mukaiset velvoitteet eivät rajoita jäsenvaltioille ensimmäisessä alakohdassa myönnettyä valinta-oikeutta.

2. Edellä olevan 1 kohdan säännökset eivät koske nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksiin liittyviä lisäpalveluja ja tilapäistä varastointia, joita tarvitaan kaasuttamista varten ja kaasun toimittamiseksi sen jälkeen siirtoverkkoon.

3. Jos kyseessä on neuvotteluihin perustuva verkkoon pääsy, jäsenvaltioiden tai, kun jäsenvaltioissa on niin säädetty, niiden sääntelyviranomaisten on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta yhteenliitetyn verkon alueella tai sen ulkopuolella olevat maakaasualan yritykset ja vaatimukset täyttävät asiakkaat voivat neuvotella varastojen ja putkilinjarastoinnin käyttöoikeudesta silloin, kun se on teknisesti ja/tai taloudellisesti tarpeellista tehokkaan verkkoon pääsyn tarjoamiseksi sekä muiden lisäpalvelujen käyttöoikeuden järjestämiseksi. Osapuolet on velvoitettava neuvottelemaan varastojen, putkilinjarastoinnin ja muiden lisäpalvelujen käyttöoikeudesta vilpittömässä mielessä.

Varastojen, putkilinjarastoinnin ja muiden lisäpalvelujen käyttöoikeutta koskevista sopimuksista on neuvoteltava asianomaisen varastointilaitteiston haltijan tai maakaasualan yritysten kanssa. Sääntelyviranomaisten, kun jäsenvaltioissa on niin säädetty, tai jäsenvaltioiden on vaadittava varastointilaitteiston haltijoita ja maakaasualan yrityksiä julkaisemaan varastojen, putkilinjarastoinnin ja muiden lisäpalvelujen käyttöä koskevat tärkeimmät kaupalliset toimitusehtonsa 1 päivään tammikuuta 2005 mennessä ja sen jälkeen vuosittain.

Varastointilaitteiston haltijoiden ja maakaasualan yritysten on toisessa alakohdassa tarkoitettuja ehtoja laatiessaan kuultava verkon käyttäjiä.

▼B

4. Jos kyseessä on säännelty käyttöoikeusmenettely, sääntelyviranomaisten, kun jäsenvaltioissa on niin säädetty, tai jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta yhteenliitetyn verkon alueella tai sen ulkopuolella olevat maakaasualan yritykset ja vaatimukset täyttävät asiakkaat saavat oikeuden käyttää varastoja, putkilinjarastointia ja muita lisäpalveluja kyseisten varastojen ja putkilinjarastoinnin käyttöä koskevien julkaistujen tariffien ja/tai muiden ehtojen ja velvoitteiden perusteella silloin, kun ne ovat teknisesti ja/tai taloudellisesti tarpeellisia tehokkaan verkkoon pääsyn tarjoamiseksi ja muiden lisäpalvelujen käytön järjestämiseksi. Sääntelyviranomaisten, kun jäsenvaltioissa on niin säädetty, tai jäsenvaltioiden on kuultava verkon käyttäjiä laatiessaan näitä tariffeja tai niitä koskevia menetelmiä. Käyttöoikeus voidaan antaa vaatimukset täyttävälle asiakkaalle siten, että niille annetaan mahdollisuus tehdä toimitussopimuksia sellaisten kilpailevien maakaasualan yritysten kanssa, jotka eivät ole verkon omistajia ja/tai verkonhaltijoita tai tällaiseen yritykseen omistussuhteessa olevia yrityksiä.

*34 artikla***Tuotantovaiheen putkistojen käyttöoikeus**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että maakaasualan yritykset ja vaatimukset täyttävät asiakkaat voivat tämän artiklan mukaisesti sijainnistaan riippumatta päästä käyttämään tuotantovaiheen putkistoja ja laitoksia, jotka tarjoavat putkistojen käytön edellyttämiä teknisiä palveluja, lukuun ottamatta niitä kyseisten putkistojen osia ja laitoksia, joita käytetään paikallisessa tuotantotoiminnassa sillä kentällä, jossa kaasua tuotetaan. Näistä toimenpiteistä on ilmoitettava komissiolle 54 artiklan säännösten mukaisesti.

2. Jäsenvaltio päättää 1 kohdassa tarkoitetun käytön edellytyksistä asiaa koskevien oikeudellisten välineiden mukaisesti. Jäsenvaltioiden on pyrittävä oikeudenmukaiseen ja avoimeen pääsyyn, kilpailulle avointen maakaasumarkkinoiden aikaansaamiseen ja määräävän aseman väärinkäytön välttämiseen ottaen huomioon toimitusvarmuuden ja toimitusten säännöllisyyden, käyttövalmiin tai helposti käyttöön saatavan kapasiteetin sekä ympäristön suojelun. Seuraavat seikat voidaan ottaa huomioon:

- a) tarve evätä käyttöoikeus, jos tekniset eritelmät eivät ole yhteensopivia eikä ongelmaa voida kohtuudella ratkaista,
- b) tarve välttää vaikeudet, joita ei voida kohtuullisesti poistaa ja jotka saattaisivat vaarantaa hiilivetyjen nykyisen ja suunnitellun tulevan tuotannon tehokkuuden, mukaan lukien niillä kentillä, joiden taloudellinen kannattavuus on heikko,
- c) tarve ottaa huomioon tuotantovaiheen putkistojen omistajan tai niiden hoitajan kaasun siirtoa ja jalostusta koskevat asianmukaisesti perustellut kohtuulliset tarpeet sekä kaikkien muiden tuotantovaiheen putkistojen tai niihin liittyvien jalostus- tai käsittelylaitosten käyttäjien edut, joihin tämä voi vaikuttaa, ja
- d) tarve soveltaa jäsenvaltion lakeja ja hallinnollisia menettelyjä yhteisön oikeuden mukaisesti myönnettäessä lupia tuotantoon ja tuotantovaiheen kehitykseen.

▼B

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niillä on riitojen ratkaisemiseen soveltuvat menettelyt, mukaan lukien osapuolista riippumaton viiranomainen, jolla on käytettävissään kaikki asiaa koskevat tiedot tuotantovaiheen putkistojen käyttöä koskevien riitojen ratkaisemiseksi viipymättä, ottaen huomioon 2 kohdassa esitetyt perusteet ja kyseisten putkistojen käyttöä koskevissa neuvotteluissa mahdollisesti mukana olevien osapuolten lukumäärän.

▼M2

4. Rajojen yli ulottuvat riitatapaukset ratkaistaan sen jäsenvaltion riitojenratkaisumenettelyn mukaisesti, jonka lainkäyttövaltaan kuuluvat ne tuotantovaiheen putkistot, joihin pääsy on eväty. Jos rajojen yli ulottuvassa riitatapauksessa riidanalainen putkisto ulottuu useamman kuin yhden jäsenvaltion alueelle, asianomaiset jäsenvaltiot neuvottelevat keskenään varmistaakseen, että tämän direktiivin säännöksiä sovelletaan johdonmukaisesti. Kun tuotantovaiheen putkisto lähtee kolmannesta maasta ja on liitetty vähintään yhteen jäsenvaltioon, asianomaiset jäsenvaltiot neuvottelevat keskenään ja jäsenvaltio, jossa ensimmäinen jäsenvaltioiden verkossa sijaitseva syöttökohta sijaitsee, kuulee asianomaista kolmatta maata, josta tuotantovaiheen putkisto lähtee, varmistaakseen kyseessä olevan verkon osalta, että tätä direktiiviä sovelletaan johdonmukaisesti jäsenvaltioiden alueella.

▼B*35 artikla***Pääsyn epääminen**

1. Maakaasualan yritykset voivat evätä verkkoon pääsyn kapasiteetin puutteen vuoksi tai sen vuoksi, että verkkoon pääsy estäisi niitä täyttämästä 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja, niille määrättyjä julkisen palvelun velvoitteita, taikka ota tai maksa -sopimukseen liittyvien vakavien taloudellisten tai rahoitusvaikeuksien vuoksi, ottaen huomioon 48 artiklassa säädetyt perusteet ja menettelyt sekä jäsenvaltion kyseisen artiklan 1 kohdan mukaisesti valitseman vaihtoehdon. Epäämisen syyt on aina perusteltava asianmukaisesti.

2. Jäsenvaltiot voivat toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kapasiteetin puutteen tai liittymän puuttumisen vuoksi verkkoon pääsyn epäävä maakaasualan yritys tekee tarpeelliset parannukset niiltä osin kuin se on taloudellista tai silloin kun mahdollinen asiakas on valmis maksamaan niistä. Jos jäsenvaltio soveltaa 4 artiklan 4 kohdan säännöksiä, jäsenvaltion on toteutettava kyseiset toimenpiteet.

*36 artikla***Uusi infrastruktuuri**

1. Merkittävät uudet kaasuinfrastruktuurit eli yhdysputket, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitokset ja varastot voidaan pyynnöstä vapauttaa määritellyksi ajaksi 9, 32, 33 ja 34 artiklan ja 41 artiklan 6, 8 ja 10 kohdan säännösten soveltamisesta seuraavin edellytyksin:

- a) sijoituksen on lisättävä kilpailua kaasuntoimitusten alalla ja parannettava toimitusvarmuutta;
- b) sijoitukseen liittyvän riskin on oltava niin suuri, että sijoitus ei toteutuisi, jollei vapautusta myönnettäisi;
- c) infrastruktuurin omistajan on oltava luonnollinen tai oikeushenkilö, joka on ainakin oikeudellisen muotonsa osalta erillinen niistä verkonhaltijoista, joiden verkkoon infrastruktuuria rakennetaan;

▼ B

d) kustannukset on perittävä kyseisen infrastruktuurin käyttäjiltä; ja

▼ M2

e) vapautus ei saa haitata kilpailua merkityksellisillä markkinoilla, joihin investointi todennäköisesti vaikuttaa, maakaasun sisämarkkinoiden tehokasta toimintaa eikä asianomaisten säänneltyjen verkkojen tehokasta toimintaa tai maakaasun toimitusvarmuutta unionissa.

▼ B

2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan myös silloin, kun olemassa olevan infrastruktuurin kapasiteettia kasvatetaan merkittävästi tai infrastruktuuria muutetaan uusien kaasuntoimituslähteiden kehittämiseksi.

▼ M2

3. Jäljempänä VIII luvussa tarkoitettu sääntelyviranomaisen voi tapauskohtaisesti päättää 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen vapautusten myöntämisestä.

Kansallisen sääntelyviranomaisen tai tarvittaessa kyseisen jäsenvaltion muun toimivaltaisen viranomaisen on ennen vapautusta koskevan päätöksen tekemistä kuultava

a) kansallisia sääntelyviranomaisia jäsenvaltioissa, joiden markkinoihin uusi infrastruktuuri todennäköisesti vaikuttaa; ja

b) niiden kolmansien maiden asiaankuuluvia viranomaisia, joissa kyseinen infrastruktuuri on liitetty unionin verkkoon jäsenvaltion lainkäytövallan nojalla ja se lähtee yhdestä tai useammasta kolmannelta maasta tai päättyy yhteen tai useampaan kolmanteen maahan.

Jos kuulemisen kohteena olleet kolmansien maiden viranomaiset eivät vastaa kuulemiseen kohtuullisen ajan kuluessa tai asetetussa määräajassa, joka saa olla enintään kolme kuukautta, asianomainen kansallinen sääntelyviranomaisen voi tehdä tarvittavan päätöksen.

▼ B

4. Jos kyseessä oleva infrastruktuuri sijaitsee useamman kuin yhden jäsenvaltion alueella, virasto voi välittää asianomaisen jäsenvaltion sääntelyviranomaisille neuvoa-antavan lausunnon, jota ne voivat käyttää perustana päätökselleen, kahden kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona viimeinen näistä sääntelyviranomaisista vastaanotti vapautusta koskevan hakemuksen.

▼ M2

Kun kaikki asianomaiset sääntelyviranomaiset ovat päässeet sopimukseen vapautuspäätöksestä kuuden kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona viimeinen näistä sääntelyviranomaisista vastaanotti vapautusta koskevan hakemuksen, ne ilmoittavat virastolle päätöksestään. Kun asianomainen infrastruktuuri on jäsenvaltion ja kolmannen maan välinen siirtoputki, ennen vapautusta koskevan päätöksen tekemistä sen jäsenvaltion, jossa ensimmäinen jäsenvaltioiden verkossa sijaitseva yhteenliittäjä sijaitsee, kansallinen sääntelyviranomaisen tai tarvittaessa muu toimivaltainen viranomaisen voi kuulla kyseisen kolmannen maan asiaankuuluvaa viranomaista varmistaakseen kyseessä olevan infrastruktuurin osalta, että tätä direktiiviä sovelletaan johdonmukaisesti kyseisen jäsenvaltion alueella ja tapauksen mukaan aluemerellä. Jos kuulemisen kohteena ollut kolmannen maan viranomaisen ei vastaa kuulemiseen kohtuullisen ajan kuluessa tai asetetussa määräajassa, joka ei ylitä kolmea kuukautta, asianomainen kansallinen sääntelyviranomaisen voi tehdä tarvittavan päätöksen.

▼B

Virasto suorittaa tässä artiklassa asianomaisen jäsenvaltion sääntelyviranomaisille asetetut tehtävät:

- a) jos kaikki asianomaiset sääntelyviranomaiset eivät ole päässeet sopimukseen kuuden kuukauden kuluessa siitä päivästä, kun viimeinen näistä sääntelyviranomaisista vastaanotti vapautusta koskevan hakuksen, tai
- b) asianomaisten sääntelyviranomaisten yhteisestä pyynnöstä.

Kaikki asianomaiset sääntelyviranomaiset voivat yhdessä pyytää, että kolmannen alakohdan a alakohdassa tarkoitettua määräaikaa jatketaan enintään kolmella kuukaudella.

5. Ennen päätöksen tekoa viraston on kuultava asianomaisia sääntelyviranomaisia ja hakijoita.

6. Vapautus voi koskea uuden infrastruktuurin tai olemassa olevan infrastruktuurin, jonka kapasiteettia on huomattavasti lisätty, koko kapasiteettia tai osaa siitä.

Päätettäessä myöntää vapautus on tapauskohtaisesti harkittava, onko tarpeen asettaa vapautuksen kesto ja uuden infrastruktuurin syrjimättömää käyttöoikeutta koskevia edellytyksiä. Näistä edellytyksistä päätettäessä on erityisesti otettava huomioon rakennettava lisäkapasiteetti tai olemassa olevan kapasiteetin muutos, hankkeen aikaperspektiivi ja kansalliset olosuhteet.

Ennen vapautuksen myöntämistä sääntelyviranomaisen on päätettävä kapasiteetin hallintaa ja jakamista koskevista säännöistä ja menettelyistä. Säännöissä on vaadittava, että kaikkia infrastruktuurin mahdollisia käyttäjiä pyydetään ilmoittamaan kiinnostuksensa kapasiteetin hankintaan ennen kuin uuden infrastruktuurin kapasiteetti, omaan käyttöön tarkoitettu kapasiteetti mukaan luettuna, jaetaan. Sääntelyviranomaisen on vaadittava, että ylikuormituksen hallintaa koskeviin sääntöihin sisältyy velvollisuus tarjota käyttämätöntä kapasiteettia markkinoille ja että infrastruktuurin käyttäjillä on oikeus käydä hankkimallaan kapasiteetilla kauppaa jälkimarkkinoilla. Arvioidessaan 1 kohdan a, b ja e alakohdassa tarkoitettujen perusteiden täyttymistä sääntelyviranomaisen on otettava huomioon kapasiteetinjakomenettelyn tulokset.

Vapautusta koskeva päätös ja mahdolliset tämän kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetut edellytykset on perusteltava asianmukaisesti ja julkaistava.

7. Sen estämättä, mitä 3 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat edellyttää, että niiden sääntelyviranomaisen tai tapauksesta riippuen viraston on annettava lausunto vapautusta koskevasta pyynnöstä jäsenvaltion asianomaiselle elimelle muodollista päätöstä varten. Kyseinen lausunto on julkaistava yhdessä päätöksen kanssa.

8. Sääntelyviranomaisen on toimitettava komissiolle jäljennös jokaisesta vapautuspyynnöstä heti, kun pyyntö on vastaanotettu. Sääntelyviranomaisen on annettava päätös sekä kaikki päätöstä koskevat olennaiset tiedot viipymättä tiedoksi komissiolle. Tiedot voidaan toimittaa komissiolle kootusti niin, että komissio voi tehdä niiden pohjalta perustellun päätöksen. Tietoihin on sisällyttävä erityisesti seuraavat seikat:

- a) yksityiskohtaiset perustelut, joiden nojalla sääntelyviranomaisen tai jäsenvaltio myönsi tai epäsi vapautuksen, sekä viittaus 1 kohtaan ja sen asianomaiseen alakohtaan tai asianomaisiin alakohtiin, johon tai joihin päätös perustuu, mukaan lukien taloudelliset tiedot, joilla perustellaan vapautuksen tarpeellisuus;

▼B

- b) erittely vapautuksen myöntämisen vaikutuksista kilpailuun ja maakaasun sisämarkkinoiden tehokkaaseen toimintaan;
- c) perustelut myönnetyn vapautuksen kestolle ja vapautuksen kohteena olevalle osuudelle kokonaiskapasiteetista;
- d) yhdysputkia koskevien vapautusten osalta asianomaisten jäsenvaltioiden tai sääntelyviranomaisten välisen kuulemisen tulokset; ja
- e) infrastruktuurin merkitys kaasuntoimitusten monipuolistamisessa.

9. Komissio voi tehdä kahden kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta päätöksen, jolla sääntelyviranomaista vaaditaan muuttamaan tai peruuttamaan vapautuksen myöntämistä koskeva päätös. Kahden kuukauden määräaika voidaan jatkaa kahden kuukauden lisämääräajalla, jos komissio pyytää lisätietoja. Tämä lisämääräaika alkaa kaikkien tietojen vastaanottamista seuraavasta päivästä. Myös alkuperäistä kahden kuukauden määräaika voidaan jatkaa sekä komission että sääntelyviranomaisen suostumuksella.

Jos pyydettyjä tietoja ei toimiteta pyynnössä asetetussa määräajassa, ilmoitus on katsottava peruutetuksi, ellei sitä ole ennen määräajan päättymistä joko jatkettu sekä komission että sääntelyviranomaisen suostumuksella tai sääntelyviranomaisen ole asianmukaisesti perustellen ilmoittanut komissiolle, että se katsoo ilmoituksen olevan täydellinen.

Sääntelyviranomaisen on noudatettava vapautuspäätöksen muuttamista tai peruuttamista koskevaa komission päätöstä kuukauden kuluessa ja ilmoitettava tästä komissiolle.

Komissio pitää kaupallisesti arkaluonteiset tiedot luottamuksellisina.

Komission vapauttamispäätökselle antaman hyväksynnän voimassaolo päättyy kahden vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä, jos infrastruktuurin rakentamista ei ole aloitettu, ja viiden vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä, jos infrastruktuuria ei ole otettu käyttöön, ellei komissio päättä, että mahdolliset viivästykset johtuvat huomattavista esteistä, joihin henkilö, jolle vapautus on myönnetty, ei voi vaikuttaa.

10. Komissio voi antaa suuntaviivoja tämän artiklan 1 kohdassa säädettyjen edellytysten soveltamisesta ja tämän artiklan 3, 6, 8 ja 9 kohdan soveltamiseksi noudatettavasta menettelystä. Kyseiset toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 51 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.

*37 artikla***Markkinoiden avaaminen ja vastavuoroisuus**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vaatimukset täyttäviä asiakkaita ovat:

- a) 1 päivään heinäkuuta 2004 asti maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 22 päivänä kesäkuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/30/EY ⁽¹⁾ 18 artiklassa tarkoitettujen vaatimukset täyttävät asiakkaat; jäsenvaltioiden on julkaistava vuosittain 31 päivään tammikuuta mennessä vaatimukset täyttävien asiakkaiden määrittelyperusteet;

⁽¹⁾ EYVL L 204, 21.7.1998, s. 1.

▼B

- b) 1 päivästä heinäkuuta 2004 alkaen kaikki muut kuin kotitalousasiakkaat;
 - c) 1 päivästä heinäkuuta 2007 alkaen kaikki asiakkaat.
2. Epätasapainon välttämiseksi kaasumarkkinoiden avautumisen yhteydessä:
- a) kaasuntoimitussopimuksia, jotka tehdään toisen jäsenvaltion verkkoon kuuluvan vaatimukset täyttävän asiakkaan kanssa, ei voida kieltää, jos tämän asiakkaan katsotaan olevan vaatimukset täyttävä asiakas molemmissa näistä verkoista, ja
 - b) siinä tapauksessa, että a alakohdassa tarkoitetuista liiketoimista kieltäydytään, koska asiakas katsotaan vaatimukset täyttäväksi asiakkaaksi vain toisessa näistä kahdesta verkosta, komissio voi jonkin näitä kahta verkkoa edustavan jäsenvaltion pyynnöstä ja ottaen huomioon markkinatilanteen ja yleisen edun velvoittaa liiketoimesta kieltäytyneen osapuolen suorittamaan pyydetyn toimituksen.

*38 artikla***Erilliset linjat**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet, jotta:
- a) jäsenvaltion alueelle sijoittautuneilla maakaasualan yrityksillä on mahdollisuus toimittaa kaasua vaatimukset täyttävillä asiakkaille erillisen linjan välityksellä, ja
 - b) jokaisella tällaisella vaatimukset täyttävällä asiakkaalla on jäsenvaltion alueella mahdollisuus saada maakaasutoimituksia maakaasualan yrityksiltä erillisen linjan välityksellä.
2. Silloin, kun erillisten linjojen rakentamiseen tai käyttöön vaaditaan lupa, (esimerkiksi toimilupa, lupa, suostumus tai hyväksyntä), jäsenvaltioiden tai niiden nimeämän toimivaltaisen viranomaisen on laadittava arviointiperusteet, joita käytetään myönnettäessä lupia erillisten linjojen rakentamiseen tai käyttöön niiden alueella. Näiden arviointiperusteiden on oltava tasapuoliset, avoimet ja syrjimättömät.
3. Jäsenvaltiot voivat määrätä, että luvan saaminen erillisen linjan rakentamiseen edellyttää joko verkkoon pääsyn epäämistä 35 artiklan nojalla tai riitojenratkaisumenettelyn aloittamista 41 artiklan mukaisesti.

VIII LUKU

KANSALLISET SÄÄNTELYVIRANOMAISET*39 artikla***Sääntelyviranomaisten nimeäminen ja riippumattomuus**

1. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä yksi kansallinen sääntelyviranomainen kansallisella tasolla.
2. Tämän artiklan 1 kohta ei estä nimeäystä muita sääntelyviranomaisia jäsenvaltioiden aluetasolla, edellyttäen että yhteisön tasolla on edustus- ja yhteydenpitotarkoituksia varten yksi korkean tason edustaja energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston sääntelyneuvostossa asetuksen (EY) N:o 713/2009 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

▼B

3. Poiketen siitä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltio voi nimetä sääntelyviranomaisia pieniä verkkoja varten maantieteellisesti eristyksissä olevilla alueilla, joilla kulutus on vuonna 2008 alle kolme prosenttia sen jäsenvaltion kokonaiskulutuksesta, johon alue kuuluu. Tämä poikkeus ei estä nimittämästä yhtä korkean tason edustajaa yhteisön tasolla edustus- ja yhteydenpitotarkoituksia varten yhteistyöviraston sääntelyneuvostoon asetuksen (EY) N:o 713/2009 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

4. Jäsenvaltioiden on taattava sääntelyviranomaisen riippumattomuus ja varmistettava, että se käyttää toimivaltuuksiaan puolueettomasti ja avoimesti. Tätä varten jäsenvaltioiden on varmistettava, että sääntelyviranomainen on tässä direktiivissä ja siihen liittyvässä lainsäädännössä sille asetettuja viranomaistehtäviä suorittaessaan

a) oikeudellisesti erillinen ja toiminnallisesti riippumaton kaikista muista julkisista ja yksityisistä elimistä

b) ja että sen henkilöstö ja johtohenkilöt

i) toimivat markkinoiden eduista riippumatta ja

ii) eivät viranomaistehtäviä suorittaessaan pyydä eivätkä ota suoria ohjeita miltään hallitukselta tai muulta julkiselta tai yksityiseltä elimeltä. Tämä vaatimus ei rajoita tarvittaessa tiivistä yhteistyötä muiden asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten kanssa eikä hallituksen julkaisemien sellaisten yleisten poliittisten suuntaviivojen noudattamista, jotka eivät liity 41 artiklan mukaiseen sääntelyyn.

5. Sääntelyviranomaisen riippumattomuuden suojelemiseksi jäsenvaltioiden on erityisesti varmistettava, että

a) sääntelyviranomainen voi tehdä itsenäisiä päätöksiä poliittisista elimistä riippumatta ja toteuttaa itsenäisesti sille osoitettua talousarviota erillisten vuotuisten talousarviomäärärahojen perusteella sekä että sillä on riittävät henkilöstö- ja taloudelliset voimavarat tehtäviensä suorittamiseksi; ja

b) sääntelyviranomaisen johtokunnan jäsenet tai, jos johtokuntaa ei ole, sääntelyviranomaisen ylimmät johtohenkilöt nimitetään vähintään viiden mutta enintään seitsemän vuoden toimikaudeksi, joka voidaan uusida kerran.

Edellä olevan ensimmäisen alakohdan b alakohdan osalta jäsenvaltioiden on varmistettava, että käyttöön otetaan johtokunnan tai ylimpien johtohenkilöiden asianmukainen kiertojärjestelmä. Johtokunnan jäsenet tai jos johtokuntaa ei ole, ylimmät johtohenkilöt voidaan vapauttaa tehtävistään kesken toimikautensa ainoastaan, jos he eivät enää täytä tässä artiklassa asetettuja vaatimuksia tai ovat syyllystyneet rikkomukseen kansallisen lainsäädännön mukaisesti.



40 artikla

Sääntelyviranomaisen yleistavoitteet

Tässä direktiivissä määriteltyjä viranomaistehtäviä suorittaessaan sääntelyviranomaisen on toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet seuraavien tavoitteiden edistämiseksi 41 artiklassa säädettyjen tehtäviensä ja toimivaltuuksiensa puitteissa tarvittaessa tiiviissä yhteydenpidossa muiden asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten, mukaan lukien kilpailuviranomaisten, kanssa ja tämän rajoittamatta näiden toimivaltaa:

- a) kilpailulle avointen, varmojen ja ympäristön kannalta kestävien maakaasun sisämarkkinoiden edistäminen yhteisön alueella ja markkinoiden tehokas avaaminen kaikille yhteisön asiakkaille ja toimittajille läheisessä yhteistyössä viraston, muiden maiden sääntelyviranomaisen ja komission kanssa, sekä asianmukaisten edellytysten varmistaminen maakaasuverkkojen tehokasta ja luotettavaa käyttöä varten pitkän aikavälin tavoitteet huomioon ottaen;
- b) kilpailulle avointen ja moitteettomasti toimivien alueellisten markkinoiden kehittäminen yhteisön alueella a alakohdassa tarkoitettujen tavoitteen saavuttamiseksi;
- c) jäsenvaltioiden välisen maakaasukaupan rajoitusten poistaminen, muun muassa sellaisen tarkoituksenmukaisen rajat ylittävän siirtokapasiteetin kehittäminen, jolla voidaan vastata kysyntään ja parantaa kansallisten markkinoiden yhdentymistä, mikä voi edistää maakaasuvirtoja kaikkialla yhteisössä;
- d) kuluttajien tarpeisiin suuntautuneiden varmojen, luotettavien ja tehokkaiden sekä syrjimättömien verkkojen kehittämisen edistäminen mahdollisimman kustannustehokkaasti sekä verkon riittävän siirtokyvyn ja – yleisten energiapoliittisten tavoitteiden mukaisesti – energiatehokkuuden edistäminen sekä suuri- ja pienimuotoisen uusiutuviin energialähteisiin perustuvan kaasuntuotannon ja hajautetun tuotannon integroiminen sekä siirto- että jakeluverkkoihin;
- e) uuden tuotantokapasiteetin verkkoon pääsyn helpottaminen erityisesti poistamalla uusien markkinoillettulijoiden ja uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan kaasun markkinoillepääsyn mahdollisia esteitä;
- f) sen varmistaminen, että verkonhaltijoille ja verkkokäyttäjille tarjotaan sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä asianmukaisia kannustimia lisätä verkon suorituskykyä ja edistää markkinoiden yhdentymistä;
- g) kansallisten markkinoiden tehokkaasta toiminnasta kuluttajalle koituvan hyödyn varmistaminen sekä tehokkaan kilpailun ja kuluttajansuojan varmistamisen edistäminen;
- h) avustaminen maakaasualan julkisen palvelun korkean tason saavuttamisessa, heikossa asemassa olevien asiakkaiden suojelun edistäminen ja toimittajan vaihtamisen edellyttämien tiedonvaihtomenettelyjen yhteensopivuuden edistäminen.

▼ B*41 artikla***Sääntelyviranomaisen tehtävät ja toimivaltuudet**

1. Sääntelyviranomaisen tehtävänä on:
 - a) vahvistaa tai hyväksyä avointen kriteerien perusteella siirto- tai jakelutariffit tai niiden laskentamenetelmät;
 - b) varmistaa, että siirto- ja jakeluverkonhaltijat, ja tarvittaessa verkon omistajat, sekä kaikki maakaasualan yritykset noudattavat tästä direktiivistä ja muusta asiaa koskevasta yhteisön lainsäädännöstä johtuvia velvollisuuksiaan, myös rajat ylittävien kysymysten osalta;

▼ M2

- c) tehdä rajat ylittävässä asioissa yhteistyötä kyseisten jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisen tai sääntelyviranomaisten ja viraston kanssa. Kolmannesta maasta tulevan ja kolmanteen maahan menevän infrastruktuurin tapauksessa sen jäsenvaltion sääntelyviranomainen, jossa ensimmäinen jäsenvaltioiden verkossa sijaitseva yhteenliittämispiste sijaitsee, voi tehdä yhteistyötä kolmannen maan asianomaisten viranomaisten kanssa kuultuaan muiden asianomaisten jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisia pyrkimyksenä varmistaa tämän infrastruktuurin osalta tämän direktiivin johdonmukainen soveltaminen jäsenvaltioiden alueella;

▼ B

- d) noudattaa kaikkia asiaan liittyviä oikeudellisesti sitovia viraston ja komission päätöksiä ja panna ne täytäntöön;
- e) antaa vuosittain kertomus toiminnastaan ja tehtäviensä suorittamisesta jäsenvaltioiden asiaankuuluville viranomaisille, virastolle ja komissiolle. Kertomuksessa on esitettävä toteutetut toimenpiteet ja saavutetut tulokset kunkin tässä artiklassa luetellun tehtävän osalta;
- f) varmistaa, ettei siirtoon, jakeluun, varastointiin, nesteytetyn maakaasun käsittelyyn sekä toimitukseen liittyvien toimintojen välillä esiinny ristisubventioita;
- g) seurata siirtoverkonhaltijoiden investointisuunnitelmia ja esittää vuosikertomuksessaan arvio siitä, kuinka siirtoverkonhaltijoiden investointisuunnitelmat vastaavat asetuksen (EY) N:o 715/2009 8 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettua yhteisön laajuisista verkon kehittämissuunnitelmaa; arvioon voi sisältyä suosituksia kyseisten investointisuunnitelmien muuttamisesta;
- h) seurata verkon varmuutta ja luotettavuutta koskevien sääntöjen noudattamista ja arvioida niiden aiempaa toimivuutta sekä vahvistaa tai hyväksyä palvelun ja toimitusten laatua koskevia standardeja ja vaatimuksia tai osallistua tähän yhdessä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa;
- i) seurata avoimuuden tasoa, tukkuhinnat mukaan lukien, ja varmistaa, että maakaasualan yritykset noudattavat avoimuutta koskevia velvollisuuksia;

▼B

- j) seurata, miten avoimia tukku- ja vähittäismyyntimarkkinat ovat, missä määrin niillä esiintyy kilpailua sekä miten tehokasta markkinoiden avaaminen ja kilpailu ovat olleet; tähän kuuluvat maakaasupörssit, kotitalousasiakkaiden maksamat hinnat, mukaan lukien ennakkomaksujärjestelmät, toimittajaa vaihtaneiden asiakkaiden määrä, verkosta kytkettyjen asiakkaiden määrä, ylläpitopalvelujen maksut ja näiden palvelujen toteuttaminen ja kotitalousasiakkaiden tekemät valitukset, sekä mahdollisia kilpailun vääristymiä tai rajoituksia, mihin sisältyy kaikkien asiaa koskevien tietojen antaminen, sekä saattaa tarvittaessa tapaukset asiaankuuluvien kilpailuviranomaisten käsiteltäviksi;
- k) seurata rajoittavien sopimuskäytäntöjen esiintymistä, mukaan lukien yksinoikeuslausekkeet, joilla voidaan estää suuria, muita suuria asiakkaita kuin kotitalousasiakkaita tekemästä samanaikaisesti sopimuksia useamman kuin yhden toimittajan kanssa tai rajoittaa niiden vapautta tehdä tällaisia sopimuksia, ja tarvittaessa ilmoittaa kansallisille kilpailuviranomaisille tällaisista käytännöistä;
- l) noudattaa sopimusvapautta keskeytettävissä olevien toimitussopimusten ja pitkän aikavälin sopimusten osalta edellyttäen, että ne ovat yhteisön lainsäädännön sekä yhteisön politiikkojen mukaisia;
- m) seurata aikaa, jonka siirto- ja jakeluverkonhaltijat käyttävät liitännöiden ja korjausten suorittamiseen;
- n) seurata ja arvioida varastojen, putkilinjavarastoinnin ja muiden lisäpalvelujen käyttöoikeuksien edellytyksiä kuten 33 artiklassa säädetään. Tähän tehtävään ei kuulu tariffien tarkistaminen, jos varaston käyttöä koskeva järjestelmä määritellään 33 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
- o) auttaa muiden asiasta vastaavien viranomaisten kanssa varmistamaan muun muassa liitteessä I säädettyjen kuluttajansuojatoimenpiteiden tehokkuus ja täytäntöönpano;
- p) julkaista vähintään vuosittain suosituksia 3 artiklan noudattamisesta toimitushinnoissa ja toimittaa suositukset tarvittaessa kilpailuviranomaisille;
- q) varmistaa mahdollisuus saada asiakkaiden kulutustietoja, kuluttajatietojen helppotajuisen yhdenmukaistetun muodon tarjoaminen kansallisella tasolla valinnaista käyttöä varten sekä kaikkien asiakkaiden mahdollisuus saada pikaisesti tällaisia liitteessä I olevassa h kohdassa tarkoitettuja tietoja;
- r) seurata siirtoverkonhaltijoiden, jakeluverkonhaltijoiden, toimittajien ja asiakkaiden ja muiden markkinaosapuolten asemaa ja vastuita koskevien sääntöjen täytäntöönpanoa asetuksen (EY) N:o 715/2009 mukaisesti;
- s) seurata niiden perusteiden asianmukaista soveltamista, joiden mukaisesti määritetään, kuuluuko varasto 33 artiklan 3 kohdan vai 4 kohdan soveltamisalaan; ja

▼B

- t) seurata 46 artiklassa tarkoitettujen suojatoimenpiteiden täytäntöönpanoa;
- u) edistää tärkeimpiä markkinamenettelyjä koskevien tiedonvaihtomenettelyjen yhteensopivuutta aluetasolla.

2. Kun jäsenvaltiossa on niin säädetty, muu viranomaisen kuin sääntelyviranomaisen voi hoitaa 1 kohdassa säädetyt seurantatehtävät. Tällöin tästä seurannasta saadut tiedot on saatettava sääntelyviranomaisen käyttöön niin pian kuin mahdollista.

Sääntelyviranomaisen on riippumattomuutensa säilyttäen ja parempaa sääntelyä koskevien periaatteiden mukaisesti 1 kohdassa säädetyt tehtäviä suorittaessaan tarvittaessa kuultava siirtoverkonhaltijoita ja tehtävä tarvittaessa tiivistä yhteistyötä muiden asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten kanssa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta niiden omia erityisiä toimivaltuuksia.

Sääntelyviranomaisen tai viraston tämän direktiivin mukaisesti antamat hyväksynyt eivät estä sääntelyviranomaista käyttämästä asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa myöhemmin toimivaltuuksiaan tämän artiklan mukaisesti eivätkä rajoita muiden asiaan kuuluvien viranomaisten tai komission määräämiä seuraamuksia.

3. Jos 14 artiklan nojalla on nimetty riippumaton järjestelmävastaava, sääntelyviranomaisen on sille tämän artiklan 1 kohdassa asetettujen tehtävien lisäksi:

- a) seurattava, että siirtoverkon omistaja ja riippumaton järjestelmävastaava noudattavat tästä artiklasta johtuvia velvollisuuksiaan, ja määrättävä velvollisuuksien rikkomisesta seuraamuksia 4 kohdan d alakohdan mukaisesti;
- b) seurattava riippumattoman verkonhaltijan ja siirtoverkon omistajan välisiä suhteita ja välistä tiedonvaihtoa sen varmistamiseksi, että riippumaton järjestelmävastaava noudattaa velvollisuuksiaan, ja erityisesti hyväksyttävä sopimukset ja toimittava riitojenratkaisuviranomaisena riippumattoman järjestelmävastaavan ja siirtoverkon omistajan välillä kaikissa valituksissa, joita kumpi tahansa osapuoli tekee 11 kohdan mukaisesti;
- c) hyväksyttävä ensimmäiseen kymmenvuotiseen verkon kehittämissuunnitelmaan sisältyvä investointisuunnitelma ja hyväksyttävä monivuotiset verkon kehittämissuunnitelmat, jotka riippumaton järjestelmävastaava esittää vuosittain, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 14 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetun menettelyn soveltamista;
- d) varmistettava, että riippumattoman järjestelmävastaavan perimiin verkkoonpääsytariffeihin sisältyy siirtoverkon omistajalle tai omistajille maksettava riittävä korvaus verkko-omaisuuden käyttämisestä ja uusista investoinneista siihen, edellyttäen että ne on tehty taloudellisesti ja tehokkaasti; ja
- e) voitava suorittaa tarkastuksia myös ennalta ilmoittamatta siirtoverkon omistajan ja riippumattoman järjestelmävastaavan toimitiloissa.

▼B

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sääntelyviranomaisille annetaan toimivaltuudet, joiden nojalla ne voivat suorittaa 1, 3 ja 6 kohdassa tarkoitettut tehtävät tehokkaasti ja joutuisasti. Tätä varten sääntelyviranomaisella on oltava vähintään valtuudet:

- a) tehdä maakaasualan yrityksiä sitovia päätöksiä;
- b) tehdä maakaasumarkkinoiden toimintaa koskevia tutkimuksia ja päättää sekä määrätä tarvittavista ja oikeasuhteisista toimenpiteistä tosiasiallisen kilpailun edistämiseksi ja markkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi. Lisäksi sääntelyviranomaisella on oltava tarvittaessa oikeus tehdä yhteistyötä kansallisen kilpailuviranomaisen ja rahoitusmarkkinoiden sääntelyviranomaisten tai komission kanssa kilpailulainsäädäntöön liittyvän tutkimuksen tekemisessä;
- c) vaatia maakaasualan yrityksiltä kaikkia sen tehtävien toteuttamisen kannalta merkityksellisiä tietoja, mukaan lukien perustelut kolmannen osapuolen pääsyn epäämiseksi sekä kaikki tiedot verkon vahvistamisen edellyttämistä toimenpiteistä;
- d) määrätä tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia maakaasualan yrityksille, jotka eivät täytä velvollisuuksiaan, jotka johtuvat tästä direktiivistä tai asiaan liittyvistä oikeudellisesti sitovista sääntelyviranomaisen tai viraston tekemistä päätöksistä, tai ehdottaa toimivaltaiselle tuomioistuimelle, että tämä määräisi kyseisiä seuraamuksia. Tähän on sisällyttävä toimivalta määrätä tai ehdottaa määrättäväksi siirtoverkonhaltijalle enintään kymmentä prosenttia sen vuotuisesta liikevaihdosta tai vertikaalisesti integroituneelle yritykselle enintään kymmentä prosenttia sen vuotuisesta liikevaihdosta vastaavia seuraamuksia, jos nämä eivät täytä tämän direktiivin mukaisia velvoitteitaan; ja
- e) tarkoituksenmukaiset valtuudet suorittaa tutkintaa ja ratkaista riitoja 11 ja 12 kohdan nojalla.

5. Kun siirtoverkonhaltija on nimetty IV luvun mukaisesti, sääntelyviranomaiselle osoitetaan tämän artiklan 1 ja 4 kohdan nojalla annettujen tehtävien ja toimivaltuuksien lisäksi ainakin seuraavat tehtävät ja toimivaltuudet:

- a) määrätä seuraamuksia 4 kohdan d alakohdan mukaisesti vertikaalisti integroitunutta yritystä suosivista, muita syrjivistä käytännöistä;
- b) seurata siirtoverkonhaltijan ja vertikaalisti integroituneen yrityksen välistä viestintää sen varmistamiseksi, että siirtoverkonhaltija täyttää velvoitteensa;
- c) toimia vertikaalisti integroituneen yrityksen ja siirtoverkonhaltijan välisten riitojen ratkaisusta vastaavana viranomaisena 11 kohdan nojalla tehtyjen valitusten osalta;
- d) seurata vertikaalisti integroituneen yrityksen ja siirtoverkonhaltijan välisiä kaupallisia ja rahoituksellisia suhteita mukaan lukien lainoja;

▼B

- e) hyväksyä kaikki vertikaalisti integroituneen yrityksen ja siirtoverkonhaltijan väliset kaupalliset ja rahoitukselliset sopimukset edellyttäen, että niissä noudatetaan markkinaehtoja;
- f) pyytää vertikaalisti integroituneelta yritykseltä perustelut, kun ohjelman seurannasta vastaava toimihenkilö on tehnyt sille 21 artiklan 4 kohdan mukaisen ilmoituksen. Tällaisiin perusteluihin on sisällyttävä todisteet siitä, että vertikaalisti integroitunutta yritystä hyödyttävää syrjintää ei ole harjoitettu;
- g) suorittaa tarkastuksia, myös ennalta ilmoittamatta, vertikaalisesti integroituneen yrityksen ja siirtoverkonhaltijan tiloissa; ja
- h) osoittaa siirtoverkonhaltijan kaikki tehtävät tai joitakin tiettyjä tehtäviä 14 artiklan mukaisesti nimetyille riippumattomalle järjestelmävastavalle, jos siirtoverkonhaltija rikkoo toistuvasti tämän direktiivin mukaisia velvoitteitaan, erityisesti silloin, kun tämä toistuvasti harjoittaa vertikaalisesti integroitunutta yritystä suosivia, muita syrjiviä käytäntöjä.
6. Säätelyviranomaisilla on oltava velvollisuus vahvistaa tai hyväksyä riittävän ajoissa ennen niiden voimaantuloa ainakin menetelmät, joita käytetään seuraavien seikkojen laskennassa tai niitä koskevien ehtojen ja edellytysten vahvistamisessa:
- a) liittäminen ja pääsy kansallisiin verkkoihin, mukaan luettuina siirto- ja jakelutariffit, sekä ehdot, edellytykset ja tariffit, jotka koskevat oikeutta käyttää nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksia. Tällaisten tariffien ja menetelmien on mahdollistettava tarvittavien investointien tekeminen verkkoihin ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksiin niin, että kyseisillä investoinneilla voidaan varmistaa verkkojen ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten toimivuus;
- b) sellaisten tasapainottamispalvelujen tarjonta, jotka suoritetaan taloudellisimmalla tavalla ja jotka tarjoavat verkon käyttäjille asianmukaisia kannustimia kaasun syötön ja oton tasapainottamiseksi. Nämä tasapainottamispalvelut on tarjottava oikeudenmukaisesti ja syrjimättömästi, ja niiden on perustuttava puolueettomiin kriteereihin; ja
- c) pääsy rajat ylittäviin infrastruktuureihin, mukaan lukien kapasiteetin jakoa ja ylikuormituksen hallintaa koskevat menettelyt.
7. Edellä 6 kohdassa tarkoitettut menetelmät tai ehdot ja edellytykset on julkistettava.
8. Säätelyviranomaisten on tarjottava tai menetelmiä sekä tasapainottamispalveluja määrittäessään tai hyväksyessään varmistettava, että siirto- ja jakeluverkonhaltijoille annetaan sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä asianmukaisia kannustimia parantaa tehokkuutta, edistää markkinoiden yhdentymistä ja toimitusvarmuutta sekä tukea asiaan liittyviä tutkimustoimia.
9. Säätelyviranomaisten on seurattava kansallisten kaasunsiirtoverkkojen, mukaan lukien rajayhdysyhteisöjen, ylikuormituksen hallintaa sekä ylikuormituksen hallintaa koskevien sääntöjen soveltamista. Tätä varten siirtoverkonhaltijoiden tai markkinoiden ylläpitäjien on toimitettava ylikuormituksen hallintaa ja myös kapasiteetin jakoa koskevat sääntönsä kansallisille säätelyviranomaisille. Kansalliset säätelyviranomaiset voivat pyytää näiden sääntöjen muuttamista.

▼B

10. Säätelyviranomaisilla on oltava oikeus vaatia, että siirtoverkon, varastointilaitosten, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten ja jakeluverkonhaltijat tarvittaessa muuttavat tässä artiklassa tarkoitettuja ehtoja ja edellytyksiä, myös tariffeja ja menetelmiä, sen varmistamiseksi, että ne ovat oikeasuhteisia ja että niitä sovelletaan syrjimättömällä tavalla. Tähän tehtävään ei kuulu tariffien tarkistaminen, jos varaston käyttöä koskeva järjestelmä määrittää 33 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Jos siirto- ja jakelutariffien vahvistaminen viivästyy, säätelyviranomaisilla on valtuudet määrittää tai hyväksyä alustavat siirto- ja jakelutariffit tai niiden laskentamenetelmät ja päättää asiaankuuluvista korvaustoimenpiteistä, mikäli lopulliset tariffit tai menetelmät eroavat alustavista tariffeista tai menetelmistä.

11. Jos jokin osapuoli haluaa tehdä valituksen siirtoverkon, varastointilaitteiston, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten tai jakeluverkon haltijasta niiden velvoitteiden suhteen, joita kyseisellä haltijalla on tämän direktiivin mukaisesti, se voi osoittaa valituksensa säätelyviranomaiselle, joka tekee riitojenratkaisuviranomaisena asiasta päätöksen kahden kuukauden kuluessa valituksen vastaanottamisesta. Tätä määräaika voidaan pidentää kahdella kuukaudella, jos säätelyviranomaiset pyytävät lisätietoja. Tätä pidennettyä määräaika voidaan pidentää lisää valituksen tekijän suostumuksella. Säätelyviranomaisen päätös on sitova, paitsi jos ja siihen asti kun se kumotaan muutoksenhaussa.

12. Kuka tahansa haittaa kärsinyt osapuoli, jolla on oikeus tehdä valitus tämän artiklan mukaisesti tehdystä menetelmästä koskevasta päätöksestä tai, jos säätelyviranomaisella on velvollisuus neuvotella, ehdotetuista tariffeista tai menetelmistä, voi viimeistään kahden kuukauden kuluessa tai jäsenvaltioiden asettaman lyhyemmän ajanjakson kuluessa päätöksen tai päätösehdotuksen julkaisemisesta esittää valituksen vaatien päätöksen uudelleentarkastelua. Valituksella ei ole lykkäävää vaikutusta.

13. Jäsenvaltioiden on luotava sellaiset asianmukaiset ja tehokkaat menetelmät säätelyn, valvonnan ja avoimuuden turvaamiseksi, joilla vältetään määräävän aseman väärinkäyttö etenkin kuluttajien etujen vastaisella tavalla sekä kaikenlainen markkinoiden valtauksen tähtäävä toiminta. Näissä menetelmissä on otettava huomioon perustamissopimuksen määräykset ja erityisesti sen 82 artikla.

14. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vastuussa olevia luonnollisia tai oikeushenkilöitä vastaan toteutetaan asianmukaiset toimenpiteet, muun muassa jäsenvaltioiden kansallisen oikeuden mukaiset hallinnolliset toimet tai rikosoikeudelliset menettelyt, jos tässä direktiivissä säädettyjä luottamuksellisuussääntöjä ei ole noudatettu.

15. Edellä 11 ja 12 kohdassa tarkoitettut valitukset eivät rajoita yhteisön oikeuden ja/tai kansallisen oikeuden mukaisen muutoksenhakuoikeuden käyttöä.

16. Säätelyviranomaisten tekemät päätökset on joka suhteessa perusteltava muutoksenhakumenettelyn mahdollistamiseksi tuomioistuimessa. Päätökset on oltava yleisön saatavilla siten, että kaupallisesti arkaluonteisten asioiden luottamuksellisuus ei vaarannu.

17. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisella tasolla on olemassa sopivat järjestelmät, joiden mukaisesti osapuoli, jota säätelyviranomaisen päätös koskee, voi hakea siihen muutosta elimeltä, joka on riippumaton asianomaisista osapuolista ja hallituksista.

▼ B*42 artikla***Rajat ylittäviä kysymyksiä koskeva sääntelyjärjestelmä**

1. Sääntelyviranomaisten on kuultava toisiaan ja tehtävä tiivistä yhteistyötä keskenään sekä annettava toisilleen ja virastolle kaikki tiedot, joita ne tarvitsevat tästä direktiivistä johtuvien tehtäviensä suorittamiseksi. Vastaanottavan viranomaisen on vaihdettavien tietojen osalta varmistettava sama luottamuksellisuuden taso kuin tiedot lähettäneeltä viranomaiselta edellytetään.
2. Sääntelyviranomaisten on tehtävä yhteistyötä vähintään alueellisella tasolla
 - a) edistääkseen sellaisten operatiivisten järjestelyjen luomista, joilla voidaan varmistaa verkon optimaalinen hallinta, edistää yhteisiä maakaasupörssejä ja rajat ylittävän kapasiteetin jakamista ja varmistaa riittävän yhteenliittämiskapasiteetin, myös uusien yhteyksien, vähimmäistaso alueella ja alueiden välillä, jotta tehokas kilpailu voi kehittyä ja toimitusvarmuus parantua, syrjimättä eri jäsenvaltioiden toimitusyrityksiä;
 - b) koordinoidakseen siirtoverkonhaltijoita ja muita markkinatoimijoita koskevien verkkosäätöjen kehittämistä; ja
 - c) koordinoidakseen ylikuormituksen hallintaa koskevien sääntöjen kehittämistä.
3. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla on oltava oikeus yhteistyöjärjestelyihin toistensa kanssa sääntely-yhteistyön edistämiseksi.
4. Edellä 2 kohdassa tarkoitetut toimet on tarvittaessa suoritettava tiiviissä yhteydenpidossa muiden asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten kanssa ja tämän rajoittamatta niiden toimivaltaa.
5. Komissio voi antaa suuntaviivoja siitä, missä määrin sääntelyviranomaisten on tehtävä yhteistyötä toistensa ja viraston kanssa. Kyseiset toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 51 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.

▼ M2

6. Sääntelyviranomaiset tai tarvittaessa muut toimivaltaiset viranomaiset voivat kuulla kolmansien maiden asianomaisia viranomaisia ja tehdä yhteistyötä niiden kanssa kolmansiin maihin menevän ja niistä tulevan kaasuinfrastruktuurin toimintaan liittyen varmistaakseen kyseessä olevan infrastruktuurin osalta, että tätä direktiiviä sovelletaan johdonmukaisesti jäsenvaltion alueella ja aluemerellä.

▼ B*43 artikla***Suuntaviivojen noudattaminen**

1. Mikä tahansa sääntelyviranomainen tai komissio voi pyytää virastolta lausuntoa siitä, onko jokin sääntelyviranomaisen tekemä päätös tässä direktiivissä tai asetuksessa (EY) N:o 715/2009 tarkoitettujen suuntaviivojen mukainen.

▼B

2. Virasto antaa lausuntonsa sitä pyytäneelle sääntelyviranomaiselle tai komissiolle sekä kyseisen päätöksen tehneelle sääntelyviranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.

3. Jos päätöksen tehnyt sääntelyviranomainen ei noudata viraston lausuntoa neljän kuukauden kuluessa lausunnon vastaanottamisesta, virasto ilmoittaa asiasta komissiolle.

4. Mikä tahansa sääntelyviranomainen, joka katsoo, ettei jokin toisen sääntelyviranomaisen tekemä rajat ylittävän kaupan kannalta merkityksellinen päätös ole tässä direktiivissä tai asetuksessa (EY) N:o 715/2009 tarkoitettujen suuntaviivojen mukainen, voi ilmoittaa asiasta komissiolle kahden kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä.

5. Jos komissio kahden kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut ilmoituksen virastolta 3 kohdan mukaisesti tai joltain sääntelyviranomaiselta 4 kohdan mukaisesti, tai omasta aloitteestaan kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä, katsoo, että sääntelyviranomaisen päätös herättää vakavia epäilyjä siitä, onko se tässä direktiivissä tai asetuksessa (EY) N:o 715/2009 tarkoitettujen suuntaviivojen mukainen, komissio voi päättää tutkia asiaa edelleen. Tällöin se pyytää sääntelyviranomaista ja menettelyn osapuolia esittämään huomautuksensa.

6. Jos komissio päättää tutkia asiaa edelleen, se tekee enintään neljän kuukauden kuluessa tällaisen päätöksen tekemisestä lopullisen päätöksen siitä, että se

a) ei vastusta sääntelyviranomaisen päätöstä; tai

b) pyytää asianomaista sääntelyviranomaista peruuttamaan päätöksensä, koska suuntaviivoja ei ole noudatettu.

7. Jos komissio ei ole tehnyt päätöstä asian edelleen tutkimisesta 5 kohdassa tarkoitettussa määräajassa tai tehnyt lopullista päätöstä 6 kohdassa tarkoitettussa määräajassa, sen katsotaan olleen vastustamatta sääntelyviranomaisen päätöstä.

8. Sääntelyviranomaisen on noudatettava päätöksensä peruuttamista koskevaa komission päätöstä kahden kuukauden kuluessa ja ilmoitettava tästä komissiolle.

9. Komissio voi antaa suuntaviivoja, joissa kuvataan yksityiskohtaisesti menettely, jota sääntelyviranomaisten, viraston ja komission on sovellettava todetakseen, ovatko sääntelyviranomaisten tekemät päätökset tässä artiklassa tarkoitettujen suuntaviivojen mukaisia. Kyseiset toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 51 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.

*44 artikla***Tietojen säilyttäminen**

1. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että kaasuntoimittajat pitävät kansallisten viranomaisten, mukaan lukien sääntelyviranomaisen, kansallisten kilpailuviranomaisten ja komission saatavilla niiden tehtävien suorittamiseksi vähintään viiden vuoden ajan merkitykselliset tiedot kaikista kaasuntoimitussopimuksiin ja kaasujohdannaisiin liittyvistä liiketoimista tukkuasiakkaiden ja siirtoverkonhaltijoiden sekä varastointilaitteistojen ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistojen haltijoiden kanssa.

2. Tiedoissa on oltava yksityiskohdat kyseessä olevien liiketoimien ominaispiirteistä kuten kestosta ja toimitus- ja selvityssäännöistä, määräistä, toteutuspäivistä ja -kellonajoista ja hinnoista sekä tiedot, joiden perusteella kyseinen tukkuasiakas voidaan yksilöidä, sekä määritellyt tiedot kaikista selvittämättä jääneistä kaasuntoimitussopimuksista ja kaasujohdannaista.

3. Sääntelyviranomainen voi päättää asettaa osia näistä tiedoista markkinaosallistujien saataville edellyttäen, ettei yksittäisiä markkinatoimijoita tai yksittäisiä liiketoimia koskevia kaupallisesti arkaluonteisia tietoja julkaista. Tätä kohtaa ei sovelleta direktiivin 2004/39/EY soveltamisalaan kuuluvia rahoitusvälineitä koskeviin tietoihin.

4. Tämän artiklan yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi komissio voi antaa suuntaviivoja, joissa määritellään tietojen säilyttämiseen sovellettavat menettelyt ja järjestelyt sekä säilytettävien tietojen muoto ja sisältö. Kyseiset toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 51 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.

5. Niiden kaasujohdannaisiin liittyvien liiketoimien osalta, joita kaasuntoimittajat toteuttavat tukkuasiakkaiden ja siirtoverkonhaltijoiden sekä varastointilaitteistojen ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistojen haltijoiden kanssa, tätä artiklaa sovelletaan vasta sen jälkeen kun komissio on antanut 4 kohdassa tarkoitettua suuntaviivat.

6. Tämän artiklan säännökset eivät aiheuta direktiivin 2004/39/EY soveltamisalaan kuuluville toimijoille lisävelvollisuuksia 1 kohdassa tarkoitettuja viranomaisia kohtaan.

7. Jos 1 kohdassa tarkoitettujen viranomaisten on saatava käyttöönsä tietoja, jotka ovat direktiivin 2004/39/EY soveltamisalaan kuuluvien toimijoiden hallussa, mainitun direktiivin nojalla toimivaltaisten viranomaisten on annettava näille viranomaisille niiden tarvitsemat tiedot.



IX LUKU
VÄHITTÄISMARKKINAT

45 artikla

Vähittäismarkkinat

Moitteettomasti toimivien ja avoimien vähittäismarkkinoiden syntymisen helpottamiseksi yhteisön alueella jäsenvaltioiden on varmistettava, että siirtoverkon- ja jakeluverkonhaltijoiden, toimittajien ja asiakkaiden sekä mahdollisten muiden markkinaosapuolten asema ja vastuu määritellään sopimusjärjestelyjen, asiakkaille annettujen sitoumusten, tietojen vaihdon ja taseselvitystä koskevien sääntöjen, tietojen omistusoikeuden ja mittausvastuun osalta.

Kyseiset säännöt on julkistettava, niillä on pyrittävä helpottamaan asiakkaiden ja toimittajien pääsyä verkkoihin, ja sääntelyviranomaisten tai muiden asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten on voitava arvioida ne.

X LUKU
LOPPUSÄÄNNÖKSET

46 artikla

Suojatoimenpiteet

1. Jos energiamarkkinoilla ilmenee äkillinen kriisi tai jos ihmisten, laitteiden tai laitosten turvallisuus tai verkon toiminta vaarantuu, jäsenvaltio voi toteuttaa tilapäisesti tarpeelliset suojatoimenpiteet.

2. Toimenpiteiden on oltava sellaisia, että ne aiheuttavat mahdollisimman vähän häiriötä sisämarkkinoiden toiminnalle, eivätkä ne saa olla laajempia kuin on ehdottomasti tarpeen syntyneiden äkillisten vaikeuksien poistamiseksi.

3. Asianomaisen jäsenvaltion on viipymättä ilmoitettava kyseisistä toimenpiteistä muille jäsenvaltioille ja komissiolle, joka voi päättää, että asianomaisen jäsenvaltion on muutettava toimenpiteitä tai lopetettava ne siltä osin kuin ne vääristävät kilpailua ja vaikuttavat kauppaan haitallisesti yhteisen edun vastaisella tavalla.

47 artikla

Tasapuoliset toimintaedellytykset

1. Toimenpiteiden, joita jäsenvaltiot voivat toteuttaa tämän direktiivin nojalla tasapuolisten toimintaedellytysten takaamiseksi, on oltava EY:n perustamissopimuksen, erityisesti sen 30 artiklan, ja yhteisön oikeuden mukaisia.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden on oltava oikeasuhteisia, syrjimättömiä ja avoimia. Nämä toimenpiteet saa panna täytäntöön vasta sen jälkeen, kun niistä on ilmoitettu komissiolle ja komisio on hyväksynyt ne.

▼B

3. Komissio reagoi 2 kohdassa tarkoitettuun ilmoitukseen kahden kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta. Määräaika alkaa täydellisten tietojen vastaanottamista seuraavasta päivästä. Jos komissio ei ole reagoinut tämän kahden kuukauden määräajan kuluessa, katsotaan, ettei komissio vastusta ilmoitettuja toimenpiteitä.

*48 artikla***Ota tai maksa -sitoumuksia koskevat poikkeukset**

1. Jos maakaasualan yritys kokee tai katsoo joutuvansa kokemaan vakavia taloudellisia tai rahoituksellisia vaikeuksia, koska se on sitoutunut yhdessä tai useammassa kaasun hankintasopimuksessa hyväksytyyn ota tai maksa -sitoumukseen, se voi hakea asianomaiselta jäsenvaltiolta tai nimetyltä toimivaltaiselta viranomaiselta tilapäistä poikkeusta 32 artiklan soveltamisesta. Hakemukset on tehtävä tapauskohtaisesti jäsenvaltioiden valinnan mukaan joko ennen verkkoon pääsyn epäämistä tai sen jälkeen. Jäsenvaltiot voivat myös antaa maakaasualan yrityksen valita, tekeekö se hakemuksen ennen verkkoon pääsyn epäämistä vai sen jälkeen. Jos maakaasualan yritys on evännyt verkkoon pääsyn, hakemus on tehtävä viipymättä. Hakemuksiin on liitettävä kaikki tarvittavat tiedot ongelman laadusta ja laajuudesta sekä maakaasualan yrityksen toteuttamista toimista ongelman ratkaisemiseksi.

Ellei vaihtoehtoisia ratkaisuja ole kohtuudella käytettävissä, jäsenvaltio tai nimetty toimivaltainen viranomainen voi 3 kohdan huomioon ottaen päättää myöntää poikkeuksen.

2. Jäsenvaltion tai nimetyn toimivaltaisen viranomaisen on viipymättä ilmoitettava komissiolle poikkeuksen myöntämisestä ja liitettävä mukaan kaikki poikkeusta koskevat asiaankuuluvat tiedot. Nämä tiedot voidaan toimittaa komissiolle koosteena, ja komission on voitava tehdä perusteltu päätös toimitettujen tietojen pohjalta. Komissio voi kahdeksan viikon kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta pyytää kyseistä jäsenvaltiota tai nimettyä toimivaltaista viranomaista muuttamaan tai peruuttamaan poikkeuksen myöntämistä koskevan päätöksen.

Jos kyseinen jäsenvaltio tai nimetty toimivaltainen viranomainen ei noudata komission pyyntöä neljän viikon kuluessa, lopullinen päätös tehdään viipymättä 51 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.

Komissio pitää kaupallisesti arkaluonteiset tiedot luottamuksellisina.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuista poikkeuksista päätettäessä jäsenvaltio tai nimetty toimivaltainen viranomainen sekä komissio ottavat huomioon erityisesti seuraavat perusteet:

a) tavoite toteuttaa kilpailulle avoimet kaasumarkkinat;

b) tarve täyttää julkisen palvelun veloitteet ja turvata toimitusvarmuus;

▼B

- c) maakaasualan yrityksen asema kaasumarkkinoilla ja markkinoiden nykyinen kilpailutilanne;
- d) maakaasualan yritysten ja siirtoyritysten ja vaatimukset täyttävien asiakkaiden taloudellisten ja rahoituksellisten vaikeuksien vakavuus;
- e) kyseisen sopimuksen tai kyseisten sopimusten allekirjoituspäivät ja ehdot, mukaan lukien se, missä määrin niissä on otettu huomioon markkinoilla tapahtuvat muutokset;
- f) toteutetut toimet ongelman ratkaisemiseksi;
- g) missä määrin yritys saattoi ota tai maksa -hankintasopimuksen hyväksyessään kohtuudella arvioida, tämän direktiivin säännökset huomioon ottaen, että seurauksena saattaisi olla vakavia vaikeuksia;
- h) kyseisen verkon yhteenliittymisen aste muiden verkkojen kanssa ja näiden verkkojen yhteentoimivuus; ja
- i) poikkeuksen myöntämisen vaikutukset tämän direktiivin asianmukaiseen soveltamiseen maakaasun sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan kannalta.

Ennen 4 päivää elokuuta 2003 tehtyjä ota tai maksa -sopimuksia koskevasta poikkeuspyynnöstä tehty päätös ei saisi johtaa siihen, että on mahdotonta löytää taloudellisesti kannattavia vaihtoehtoisia myyntikanavia. Vakavia vaikeuksia ei kuitenkaan katsota olevan silloin, kun maakaasun myynti ei laske alle ota tai maksa -hankintasopimuksen mukaisen vähimmäiskäyttömäärän tai sikäli kuin kyseistä ota tai maksa -hankintasopimusta voidaan mukauttaa tai maakaasualan yritys pystyy löytämään vaihtoehtoisia myyntikanavia.

4. Maakaasualan yritykset, joille ei ole myönnetty tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettua poikkeusta, eivät saa evätä tai eivät enää saa evätä verkkoon pääsyä kaasunhankintasopimuksessa hyväksytyjen ota tai maksa -sitoumusten vuoksi. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 32–44 artiklan asiaa koskevia säännöksiä noudatetaan.

5. Edellä mainittujen säännösten mukaisten poikkeusten on oltava asianmukaisesti perusteltuja. Komissio julkaisee päätöksen *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

6. Komissio antaa 4 päivään elokuuta 2008 mennessä arviointikertomuksen tämän artiklan soveltamisesta saaduista kokemuksista, jotta Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat aikanaan harkita, onko tätä artiklaa tarpeen mukauttaa.

▼ M2

48 a artikla

Siirtoputkien toimintaa koskevat tekniset sopimukset

Tällä direktiivillä ei vaikuteta siirtoverkonhaltijoiden tai muiden talouden toimijoiden vapauteen pitää voimassa tai tehdä teknisiä sopimuksia asioista, jotka koskevat jäsenvaltion ja kolmannen maan välisten siirtoverkkojen toimintaa edellyttäen, että kyseiset sopimukset ovat yhteensopivia unionin oikeuden ja asianomaisten jäsenvaltioiden kansallisten sääntelyviranomaisten asiaankuuluvien päätösten kanssa. Tällaisista sopimuksista on ilmoitettava asianomaisten jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisille.

▼ B

49 artikla

Uudet tai eristyneet markkinat

1. Ne jäsenvaltiot, jotka eivät ole suoraan liittyneet minkään muun jäsenvaltion yhteenliitettyyn verkkoon ja joilla on vain yksi pääasiallinen ulkopuolinen maakaasun toimittaja, voivat poiketa 4, 9, 37 ja/tai 38 artiklan säännöksistä. Toimittajan, jonka markkinaosuus on yli 75 prosenttia, katsotaan olevan pääasiallinen toimittaja. Näiden poikkeuksien voimassaolo lakkaa ilman eri toimenpiteitä siitä hetkestä, kun vähintään yksi tässä alakohdassa tarkoitetuista edellytyksistä ei enää täyty. Poikkeuksesta on ilmoitettava komissiolle.

Kypros voi poiketa 4, 9, 37 ja/tai 38 artiklan säännöksistä. Sellaisen poikkeuksen voimassaolo lakkaa, kun Kyprosta ei enää voida pitää eristyneenä markkina-alueena.

Edellä olevaa 4, 9, 37 ja/tai 38 artiklaa ei sovelleta Viroon, Latviaan ja/tai Suomeen ennen kuin jokin tahansa näistä jäsenvaltioista liittyy suoraan jonkin muun jäsenvaltion kuin Viron, Latvian, Liettuan ja Suomen yhteenliitettyyn verkkoon. Tämä alakohta ei rajoita tämän kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisten poikkeusten soveltamista.

2. Jäsenvaltio, joka voidaan määritellä uudeksi markkina-alueeksi ja jossa tämän direktiivin täytäntöönpano aiheuttaisi merkittäviä ongelmia, voi poiketa 4 ja 9 artiklan, 13 artiklan 1 ja 3 kohdan, 14 ja 24 artiklan, 25 artiklan 5 kohdan, 26, 31 ja 32 artiklan, 37 artiklan 1 kohdan ja/tai 38 artiklan säännöksistä. Sellaisen poikkeuksen voimassaolo lakkaa ilman eri toimenpiteitä, kun jäsenvaltiota ei enää voida pitää uutena markkina-alueena. Poikkeuksesta on ilmoitettava komissiolle.

Kypros voi poiketa 4 ja 9 artiklan, 13 artiklan 1 ja 3 kohdan, 14 ja 24 artiklan, 25 artiklan 5 kohdan, 26, 31 ja 32 artiklan, 37 artiklan 1 kohdan ja/tai 38 artiklan säännöksistä. Tämän poikkeuksen voimassaolo lakkaa, kun Kyprosta ei enää voida pitää uutena markkina-alueena.

3. Edellä 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen poikkeuksen voimassaolon päättymisajankohtana vaatimukset täyttävien asiakkaiden määritelmän on johdettava markkinoiden avautumiseen, joka vastaa vähintään 33:a prosenttia maakaasun vuosikulutuksesta kansallisilla kaasumarkkinoilla. Kahden vuoden kuluttua siitä sovelletaan 37 artiklan 1 kohdan b alakohtaa ja kolmen vuoden kuluttua siitä 37 artiklan 1 kohdan c alakohtaa. Siihen saakka kun 37 artiklan 1 kohdan b

▼B

alakohtaa sovelletaan, tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitetut jäsenvaltiot voivat päättää olla soveltamatta 32 artiklaa lisäpalveluihin ja tilapäiseen varastointiin, joita tarvitaan kaasuttamista varten ja kaasun toimittamiseksi sen jälkeen siirtoverkkoon.

4. Jos tämän direktiivin täytäntöönpanosta aiheutuisi merkittäviä ongelmia jonkin jäsenvaltion jollakin maantieteellisesti rajatulla alueella, erityisesti siirtoverkkoinfrastruktuurin tai merkittävän jakeluverkkoinfrastruktuurin kehittämisessä, jäsenvaltio voi investointien edistämiseksi hakea komissiolta väliaikaista poikkeusta 4 ja 9 artiklan, 13 artiklan 1 ja 3 kohdan, 14 ja 24 artiklan, 25 artiklan 5 kohdan, 26, 31 ja 32 artiklan, 37 artiklan 1 kohdan ja/tai 38 artiklan säännöksistä kyseisen alueen kehittämiseksi.

5. Komissio voi myöntää 4 kohdassa tarkoitetun poikkeuksen ottaen huomioon erityisesti seuraavat kriteerit:

- sellaisen infrastruktuurin luomiseen tarvittavat investoinnit, jonka käyttö ei olisi taloudellista kilpailullisissa markkinaolosuhteissa,
- tarvittavien investointien määrä ja tuottavuusnäkyvät,
- kyseisellä alueella olevan kaasuverkon koko ja kehitysaste,
- kyseisten maakaasumarkkinoiden tulevaisuudennäkyvät,
- kyseisen alueen tai seudun maantieteellinen koko ja erityispiirteet sekä sosioekonomiset ja demografiset tekijät.

Muulle kaasuinfrastruktuurille paitsi jakeluinfrastruktuurille poikkeus voidaan myöntää ainoastaan siinä tapauksessa, että alueella ei ole minäkäänlaista kaasuinfrastruktuuria tai että kaasuinfrastruktuuri on ollut olemassa alle kymmenen vuotta. Väliaikainen poikkeus voi olla voimassa enintään kymmenen vuotta sen jälkeen, kun alueella aletaan ensimmäisen kerran toimittaa kaasua.

Jakeluinfrastruktuurin osalta poikkeus voidaan myöntää enintään 20 vuodeksi siitä ajankohdasta lukien, kun kaasua on alettu toimittaa mainitun infrastruktuurin kautta kyseisellä alueella.

6. Kyprokseen, Luxemburgiin ja/tai Maltaan ei sovelleta 9 artiklaa.

7. Komissio antaa jäsenvaltioille tiedon 4 kohdan mukaisesti tehdyistä hakemuksista ennen päätöksen tekemistä 5 kohdan nojalla, ottaen huomioon luottamuksellisuuden. Kyseinen päätös sekä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut poikkeukset julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

8. Kreikka voi poiketa tämän direktiivin 4, 24, 25, 26, 32, 37 ja/tai 38 artiklasta sellaisissa toimituissa määritettyjen maantieteellisten alueiden ja ajanjaksojen osalta, jotka se on myöntänyt ennen 15 päivää maaliskuuta 2002 direktiivin 98/30/EY mukaisesti jakeluverkkojen kehittämistä ja yksinoikeudella tapahtuvaa käyttöä varten tietyillä maantieteellisillä alueilla.

▼ M2*49 a artikla***Kolmansiin maihin meneviä ja niistä tulevia siirtoputkia koskevat poikkeukset**

1. Sellaisten jäsenvaltion ja kolmannen maan välisten kaasunsiirto-putkien osalta, jotka ovat valmistuneet ennen 23 päivää toukokuuta 2019, se jäsenvaltio, jossa tällaisen siirtoputken ensimmäinen jäsenvaltioiden verkossa sijaitseva liitäntäpiste sijaitsee, voi päättää poiketa 9, 10, 11 ja 32 artiklasta ja 41 artiklan 6, 8 ja 10 kohdasta alueellaan ja aluemerellään sijaitsevissa tällaisen kaasunsiirto-putken osissa objektiivisista syistä, kuten tehdyn investoinnin takaisinmaksun mahdollistamiseksi tai toimitusvarmuuteen liittyvistä syistä, sillä edellytyksellä, että poikkeus ei haittaa kilpailua maakaasun sisämarkkinoilla tai niiden tehokasta toimintaa eikä toimitusvarmuutta unionissa.

Poikkeuksen on oltava kestoaltaan rajattu enintään 20 vuoteen objektiivisin perustein, se voidaan uusia perustelluista syistä ja siihen voidaan soveltaa ehtoja, jotka edesauttavat edellä mainittujen edellytysten täyttämistä.

Tällaisia poikkeuksia ei sovelleta jäsenvaltion ja sellaisen kolmannen maan välisiin siirtoputkiin, jonka edellytetään saattavan tämän direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöään ja joka on pannut tämän direktiivin tosiasiallisesti täytäntöön unionin kanssa tehdyn sopimuksen nojalla.

2. Jos asianomainen siirtoputki sijaitsee useamman kuin yhden jäsenvaltion alueella, kyseistä siirtoputkea koskevan poikkeuksen myöntämisestä päättää se jäsenvaltio, jonka alueella ensimmäinen jäsenvaltioiden verkossa sijaitseva liitäntäpiste sijaitsee, kuultuaan kaikkia asianomaisia jäsenvaltioita.

Asianomaisten jäsenvaltioiden pyynnöstä komissio voi päättää toimia tarkkailijana kuulemisessa sen jäsenvaltion, jonka alueella ensimmäinen liitäntäpiste sijaitsee, ja kolmannen maan välillä, kun kyse on tämän direktiivin johdonmukaisesta soveltamisesta sen jäsenvaltion alueella ja aluemerellä, jossa ensimmäinen liitäntäpiste sijaitsee, mukaan lukien poikkeuksien myöntäminen tällaisia siirtoputkia varten.

3. Edellä 1 ja 2 kohdan mukaiset päätökset on tehtävä viimeistään 24 päivänä toukokuuta 2020. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava tällaisista päätöksistä komissiolle ja julkaistava ne.

*49 b artikla***Valtuutusmenettely**

1. Jäsenvaltion ja kolmannen maan väliset olemassa olevat sopimukset siirtoputken tai tuotantovaiheen putkiston toiminnasta voidaan pitää voimassa, kunnes myöhemmin tehtävä sopimus unionin ja saman kolmannen maan välillä tulee voimaan tai kunnes sovelletaan tämän artiklan 2–15 kohdan mukaista menettelyä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta muita unionin oikeuden mukaisia velvoitteita sekä toimivallan jakoa unionin ja jäsenvaltioiden välillä.

▼ M2

2. Jos jäsenvaltio aikoo aloittaa neuvottelut kolmannen maan kanssa muuttaakseen tai mukauttaakseen kolmannen maan kanssa tehtyä sopimusta siirtoputken toiminnasta taikka pidentääkseen tällaisen sopimuksen voimassaoloa taikka uusiakseen tai tehdäkseen tällaisen sopimuksen tämän direktiivin soveltamisalaan kokonaan tai osittain kuuluvien asioiden osalta, sen on ilmoitettava aikomuksestaan kirjallisesti komissiolle, sanotun kuitenkaan rajoittamatta toimivallan jakoa unionin ja jäsenvaltioiden välillä.

Tällaiseen ilmoitukseen on sisällytettävä asiaankuuluva asiakirja-aineisto, ja siinä on esitettävä neuvotteluissa käsiteltävät määräykset tai määräykset, jotka on tarkoitus neuvotella uudelleen, neuvottelujen tavoitteet ja muut mahdolliset merkitykselliset tiedot, ja se on toimitettava komissiolle vähintään viisi kuukautta ennen neuvottelujen suunniteltua alkamisajankohtaa.

3. Edellä olevan 2 kohdan mukaisen ilmoituksen antamisen jälkeen komissio antaa asianomaiselle jäsenvaltiolle luvan aloittaa viralliset neuvottelut kolmannen maan kanssa sen osan osalta, joka voi vaikuttaa unionin yhteisiin sääntöihin, jollei se katso, että tällaisten neuvottelujen aloittaminen:

- a) on ristiriidassa unionin oikeuden kanssa muutoin kuin koskien unionin ja jäsenvaltioiden välisen toimivallan jakoon liittyviä yhteensopimattomuuksia;
- b) on haitallista maakaasun sisämarkkinoiden toiminnalle, kilpailulle tai toimitusvarmuudelle jäsenvaltiossa tai unionissa;
- c) vaarantaa unionin ja kolmannen maan hallitustenvälisiä sopimuksia koskevien vireillä olevien neuvottelujen tavoitteet;
- d) on syrjivää.

4. Kun komissio tekee 3 kohdan mukaista arviota, sen on otettava huomioon, koskeeko aiottu sopimus siirtoputkea tai tuotantovaiheen putkea, jolla edistetään maakaasutoimitusten ja -toimittajien monipuolistamista uusien maakaasulähteiden avulla, sanotun kuitenkaan rajoittamatta edellä esitetyn soveltamista.

5. Komissio antaa 90 päivän kuluessa 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta päätöksen, jolla jäsenvaltiolle annetaan lupa tai jolla kieltäydytään antamasta jäsenvaltiolle lupa aloittaa neuvottelut kolmannen maan kanssa tehdyn sopimuksen muuttamiseksi, pidentämiseksi, mukauttamiseksi, uusimiseksi tai tekemiseksi. Jos päätöksen antamiseksi tarvitaan lisätietoja, 90 päivän määräajan laskeminen alkaa tällaisten lisätietojen vastaanottamispäivästä.

6. Siinä tapauksessa, että komissio antaa päätöksen, jolla kieltäydytään antamasta jäsenvaltiolle lupa aloittaa neuvottelut kolmannen maan kanssa tehdyn sopimuksen muuttamiseksi, pidentämiseksi, mukauttamiseksi, uusimiseksi tai tekemiseksi, se ilmoittaa asiasta asianomaiselle jäsenvaltiolle ja esittää perustelut.

7. Päätökset, joilla jäsenvaltiolle annetaan lupa tai jolla kieltäydytään antamasta jäsenvaltiolle lupa aloittaa neuvottelut kolmannen maan kanssa tehdyn sopimuksen muuttamiseksi, pidentämiseksi, mukauttamiseksi, uusimiseksi tai tekemiseksi annetaan täytäntöönpanopäätöksillä 51 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

▼ M2

8. Komissio voi antaa ohjeita ja voi pyytää erityisten lausekkeiden sisällyttämistä suunniteltuun sopimukseen, jotta voidaan varmistaa yhteensopivuus unionin oikeuden kanssa Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen (EU) 2017/684 ⁽¹⁾ mukaisesti.

9. Komissiolle on ilmoitettava sopimuksen muuttamista tai mukauttamista taikka sopimuksen voimassaolon pidentämistä taikka sopimuksen uusimista tai tekemistä koskevien neuvottelujen edistymisestä ja tuloksista eri vaiheissa, ja se voi pyytää osallistua tällaisiin jäsenvaltion ja kolmannen maan välisiin neuvotteluihin päätöksen (EU) 2017/684 mukaisesti.

10. Komissio ilmoittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle 5 kohdan nojalla annetuista päätöksistä.

11. Ennen sopimuksen allekirjoittamista kolmannen maan kanssa asianomaisen jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle neuvottelutulos ja toimitettava sille neuvotellun sopimuksen teksti.

12. Edellä olevan 11 kohdan mukaisen ilmoituksen saatuaan komissio arvioi neuvotellun sopimuksen 3 kohdan nojalla. Jos komissio toteaa, että neuvottelujen tuloksena on sopimus, joka noudattaa 3 kohtaa, se antaa jäsenvaltiolle luvan sopimuksen allekirjoittamiseen ja tekemiseen.

13. Komissio antaa päätöksen, jolla jäsenvaltiolle annetaan lupa allekirjoittaa ja tehdä sopimus kolmannen maan kanssa, tai jolla kieltäydytään antamasta jäsenvaltiolle lupa allekirjoittaa ja tehdä sopimus kolmannen maan kanssa, 90 päivän kuluessa 11 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta. Jos päätöksen antamiseksi tarvitaan lisätietoja, 90 päivän määräajan laskeminen alkaa tällaisten lisätietojen vastaanottamispäivästä.

14. Jos komissio tekee 13 kohdan nojalla päätöksen, jolla jäsenvaltiolle annetaan lupa allekirjoittaa ja tehdä sopimus kolmannen maan kanssa, jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle sopimuksen tekemisestä ja voimaantulosta sekä kyseisen sopimuksen asemaa koskevista mahdollisista myöhemmistä muutoksista.

15. Siinä tapauksessa, että komissio antaa 13 kohdan nojalla päätöksen, jolla kieltäydytään antamasta jäsenvaltiolle lupa allekirjoittaa ja tehdä sopimus kolmannen maan kanssa, se ilmoittaa asiasta asianomaiselle jäsenvaltiolle ja esittää perustelut.

▼ B*50 artikla***Uudelleentarkastelumenettely**

Siinä tapauksessa, että komissio päätyy 52 artiklan 6 kohdassa tarkoitetussa kertomuksessa toteamaan, että jossakin jäsenvaltiossa, jossa verkkoon pääsy on järjestetty tehokkaasti siten, että se mahdollistaa täysin tehokkaan, syrjimättömän ja esteettömän verkkoon pääsyn, tietyt tässä direktiivissä yrityksille asetetut velvoitteet (esimerkiksi jakeluverkonhaltijoiden oikeudellisen eriyttämisen osalta) eivät ole oikeasuhteisia tavoiteltuun tavoitteeseen nähden, tämä jäsenvaltio voi pyytää komissiolta vapautusta kyseisestä vaatimuksesta.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2017/684, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2017, energia-alalla tehtyjä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisiä hallitustenvälisiä sopimuksia ja ei-sitovia välineitä koskevan tietojenvaihtomekanismin perustamisesta sekä päätöksen N:o 994/2012/EU kumoamisesta (EUVL L 99, 12.4.2017, s. 1).

▼B

Jäsenvaltion on esitettävä pyyntönsä viipymättä komissiolle kaikkien sellaisten asiaa koskevien tietojen kanssa, jotka ovat tarpeen sen osoittamiseksi, että kertomuksessa todettu tehokas verkkoon pääsy ylläpidetään myös vastedes.

Komissio antaa jäsenvaltion esittämää pyyntöä koskevan lausuntonsa kolmen kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia Euroopan parlamentille ja neuvostolle tämän direktiivin asianomaisten säännösten muuttamisesta. Komissio voi tämän direktiivin muuttamista koskevissa ehdotuksissa ehdottaa jäsenvaltion vapauttamista tietyistä vaatimuksista, jos jäsenvaltio toteuttaa asianmukaisesti yhtä tehokkaita toimenpiteitä.

*51 artikla***Komitea**

1. Komissiota avustaa komitea.
2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 3 ja 7 artiklaa ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.
3. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 a artiklan 1–4 kohtaa ja 7 artiklaa ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.

▼M1*52 artikla***Kertomukset**

Komissio seuraa ja arvioi tämän direktiivin soveltamista ja antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen yleisestä edistymisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 ⁽¹⁾ 35 artiklassa tarkoitetun energiaunionin tilaa koskevan katsauksen liitteenä.

▼B*53 artikla***Kumoaminen**

Kumotaan direktiivi 2003/55/EY 3 päivästä maaliskuuta 2011, sanotun kuitenkin rajoittamatta jäsenvaltioiden velvoitteita noudattaa määräaikoja mainitun direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sen soveltamiseksi. Viittauksia kumottuun direktiiviin pidetään viittauksina tähän direktiiviin liitteessä II olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1999, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 663/2009 ja (EY) N:o 715/2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/22/EY, 98/70/EY, 2009/31/EY, 2009/73/EY, 2010/31/EU, 2012/27/EU ja 2013/30/EU, neuvoston direktiivien 2009/119/EY ja (EU) 2015/652 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 kumoamisesta (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 1).

▼B*54 artikla***Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä**

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan 3 päivään maaliskuuta 2011 mennessä. Niiden on viipymättä ilmoitettava siitä komissiolle.

Niiden on sovellettava näitä säännöksiä 3 päivästä maaliskuuta 2011, lukuun ottamatta 11 artiklaa, jota niiden on sovellettava 3 päivästä maaliskuuta 2013.

Näissä jäsenvaltioiden toteuttamissa toimissa on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaisetaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

*55 artikla***Voimaantulo**

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

*56 artikla***Osoitus**

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.



LIITE I

KULUTTAJANSUOJATOIMENPITEET

1. Rajoittamatta kuluttajansuojaa koskevien yhteisön sääntöjen ja erityisesti kuluttajansuojasta etäsopimuksissa 20. toukokuuta 1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/EY ⁽¹⁾ ja kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5 päivänä huhtikuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY ⁽²⁾ soveltamista, 3 artiklassa tarkoitetuilla toimenpiteillä on määrä varmistaa, että:

a) asiakkailta on oikeus tehdä kaasun palveluntarjoajansa kanssa sopimus, jossa eritellään seuraavat tiedot:

- palveluntarjoajan nimi ja osoite,
- tarjotut palvelut, tarjottujen palvelujen laatu sekä perusliittymän toimitusaika,
- tarjotut ylläpitopalvelutyypit,
- menetelmät, joiden avulla voi saada ajantasaisia tietoja kaikista sovellettavista tariffeista ja ylläpitomaksuista,
- sopimuksen kesto sekä palvelujen ja sopimuksen uusimiseen ja päättämiseen sovellettavat ehdot, mahdollinen irtisanomisoikeus sekä se, voidaanko sopimus irtisanoa maksutta,
- mahdolliset korvausmenettelyt ja ne hyvitysmenettelyt, joita sovelletaan, jos palvelun laatu ei ole sovitun tasoinen, mukaan lukien virheelinen tai viivästynyt laskutus,
- menetelmä, jonka avulla aloitetaan f kohdan mukainen riitojenratkaisumenettely, ja
- tiedot kuluttajien oikeuksista, mukaan lukien valitusten käsittely ja kaikki tässä alakohdassa tarkoitettut tiedot, jotka esitetään selvästi laskuissa tai maakaasualan yritysten verkkosivustoilla.

Ehtojen on oltava oikeudenmukaiset, ja niiden on oltava etukäteen tiedossa. Kyseiset tiedot olisi joka tapauksessa annettava ennen sopimuksen tekemistä tai vahvistamista. Jos sopimuksia tehdään kolmannen osapuolen välityksellä, tiedot tässä kohdassa säädetyistä asioista on silloinkin annettava ennen sopimuksen tekemistä;

b) asiakkaille annetaan ajoissa tieto kaikista sopimusehtojen muuttamista koskevista aikomuksista ja heille tiedotetaan heidän oikeudestaan sanoutua irti sopimuksesta saadessaan tietää ehtojen muuttuvan. Palveluntarjoajien on ilmoitettava maksujen korotukset avoimella ja helposti ymmärrettävällä tavalla tilaajilleen suoraan asianmukaisena ajankohtana, kuitenkin viimeistään yhden tavanomaisen laskutuskauden kuluessa siitä, kun korotukset tulevat voimaan. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että asiakkaat voivat vapaasti sanoutua irti sopimuksista, jos ne eivät hyväksy uusia sopimusehtoja, joista kaasun palveluntarjoaja on niille ilmoittanut;

⁽¹⁾ EYVL L 144, 4.6.1997, s. 19.

⁽²⁾ EYVL L 95, 21.4.1993, s. 29.

▼ B

- c) asiakkaat saavat selkeät tiedot liittymiin sekä kaasupalvelujen käyttöön sovellettavista hinnoista ja tariffeista sekä niitä koskevien sopimusten vakioehdoista;
- d) asiakkaat voivat valita useista eri maksumenetelmistä, jotka eivät ole perusteettomasti syrjiviä eri asiakkaiden välillä. Ennakkomaksujärjestelmien on oltava oikeudenmukaisia ja heijastettava asianmukaisesti todennäköistä kulutusta. Ehtojen ja edellytysten mahdollisten erojen on heijastettava erilaisista maksumenetelmistä toimittajalle johtuvia kuluja. Yleisten ehtojen ja edellytysten on oltava oikeudenmukaisia ja avoimia. Ne on esitettävä selvällä ja ymmärrettävällä tavalla, eikä niihin saa sisältyä sopimuksen ulkopuolisia esteitä kuluttajien oikeuksien toteutumiselle, kuten kohtuuttoman laajaa sopimusaineistoa. Asiakkaita on suojeltava epäoikeudenmukaisilta tai harhaanjohtavilta myyntimenetelmiltä;
- e) asiakkaita ei veloiteta toimittajan vaihtamisesta;
- f) asiakkaiden käytettävissä on avoimia, yksinkertaisia ja kohtuuhintaisia menettelyjä heidän valitustensa käsittelyä varten. Kaikilla kuluttajilla on erityisesti oltava oikeus maakaasualan palveluntarjoajaltaan saamansa palvelun ja valitusten käsittelyn korkeaan tasoon. Kyseisten tuomioistuinten ulkopuolisten riitojenratkaisumenettelyjen avulla on mahdollista ratkaista riidat oikeudenmukaisesti ja nopeasti, mieluiten kolmen kuukauden kuluessa, ja tarvittaessa voidaan soveltaa korvaus- ja/tai hyvitysjärjestelmää. Riitojenratkaisumenettelyissä olisi noudatettava mahdollisuuksien mukaan tuomioistuinten ulkopuolisiin kuluttajariitoja ratkaiseviin elimiin sovellettavista periaatteista 30 päivänä maaliskuuta 1998 annetun komission suosituksen 98/257/EY ⁽¹⁾ periaatteita;
- g) asiakkaille, jotka on liitetty kaasuverkkoon, ilmoitetaan heidän oikeudestaan saada sovellettavan kansallisen lainsäädännön perusteella käyttöönsä määrätynlaatuista maakaasua kohtuullisilla hinnoilla;
- h) asiakkailta on käytettävissään omat kulutustietonsa ja he voivat, nimenomaisesti sopimuksesta ja kuluista, antaa mille tahansa rekisteröidylle kaasuntoimittajalle oikeuden saada mittaritietonsa. Tiedonhallinnasta vastaava osapuoli on velvollinen antamaan nämä tiedot kyseiselle yritykselle. Jäsenvaltioiden on määriteltävä tietojen muoto sekä menettely, jonka mukaisesti toimittajat ja kuluttajat voivat saada tietoja. Kuluttajalta ei saa periä lisämaksua tästä palvelusta;
- i) asiakkaille tiedotetaan asianmukaisesti todellisesta kaasunkulutuksesta ja kustannuksista riittävän usein, jotta he voivat säännellä omaa kaasunkulutustaan. Nämä tiedot on annettava sopivin väliajoin ottaen huomioon asiakkaan mittauslaitteiston ominaisuudet. Tällaisten toimenpiteiden kustannustehokkuus on otettava asianmukaisesti huomioon. Kuluttajalta ei saa periä lisämaksua tästä palvelusta;
- j) asiakkaat saavat tasoiusloppulaskun kaasuntoimittajan vaihduttua viimeistään kuuden viikon kuluttua toimittajan vaihtumisesta.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että otetaan käyttöön älykkäitä mittausjärjestelmiä, jotka edistävät kuluttajien aktiivista osallistumista kaasutoimitusten markkinoille. Tällaisten mittausjärjestelmien käyttöönoton edellytyksenä voi olla markkinoille ja yksittäisille kuluttajille aiheutuvien pitkän aikavälin kustannusten ja hyötyjen taloudellinen arviointi tai sen arviointi, mikä älykäs mittaustapa on taloudellisesti järkevä ja kustannustehokas ja missä määräjassa jakelu voidaan toteuttaa.

⁽¹⁾ EYVL L 115, 17.4.1998, s. 31.

▼B

Arviointi on tehtävä 3 päivään syyskuuta 2012 mennessä.

Arvioinnin nojalla jäsenvaltioiden tai niiden nimeämän toimivaltaisen viranomaisen on laadittava älykkäiden mittausjärjestelmien käyttöönoton aikataulu.

Jäsenvaltioiden tai niiden nimeämän toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava alueellaan käyttöön otettavien mittausjärjestelmien yhteentoimivuus ja otettava asianmukaisesti huomioon sovellettavat standardit ja parhaat käytännöt sekä maakaasun sisämarkkinoiden kehittämisen tärkeys.



LIITE II

VASTAAVUUSTAULUKKO

Direktiivi 2003/55/EY	Tämä direktiivi
1 artikla	1 artikla
2 artikla	2 artikla
3 artikla	3 artikla
4 artikla	4 artikla
5 artikla	5 artikla
—	6 artikla
—	7 artikla
6 artikla	8 artikla
9 artikla	9 artikla
7 artikla	10 artikla
—	11 artikla
7 artikla	12 artikla
8 artikla	13 artikla
—	14 artikla
—	15 artikla
10 artikla	16 artikla
—	17 artikla
—	18 artikla
—	19 artikla
—	20 artikla
—	21 artikla
—	22 artikla
—	23 artikla
11 artikla	24 artikla
12 artikla	25 artikla
13 artikla	26 artikla
14 artikla	27 artikla
15 artikla	29 artikla
16 artikla	30 artikla
17 artikla	31 artikla
18 artikla	32 artikla
19 artikla	33 artikla
20 artikla	34 artikla

▼B

Direktiivi 2003/55/EY	Tämä direktiivi
21 artikla	35 artikla
22 artikla	36 artikla
23 artikla	37 artikla
24 artikla	38 artikla
25 artiklan 1 alakohta (ensimmäinen ja toinen virke)	39 artikla
—	40 artikla
25 artikla (loppuosa)	41 artikla
—	42 artikla
—	43 artikla
—	44 artikla
—	45 artikla
26 artikla	46 artikla
—	47 artikla
27 artikla	48 artikla
28 artikla	49 artikla
29 artikla	50 artikla
30 artikla	51 artikla
31 artikla	52 artikla
32 artikla	53 artikla
33 artikla	54 artikla
34 artikla	55 artikla
35 artikla	56 artikla
Liite A	Liite I